

Jernbane-Bladet

Lavere omkostninger

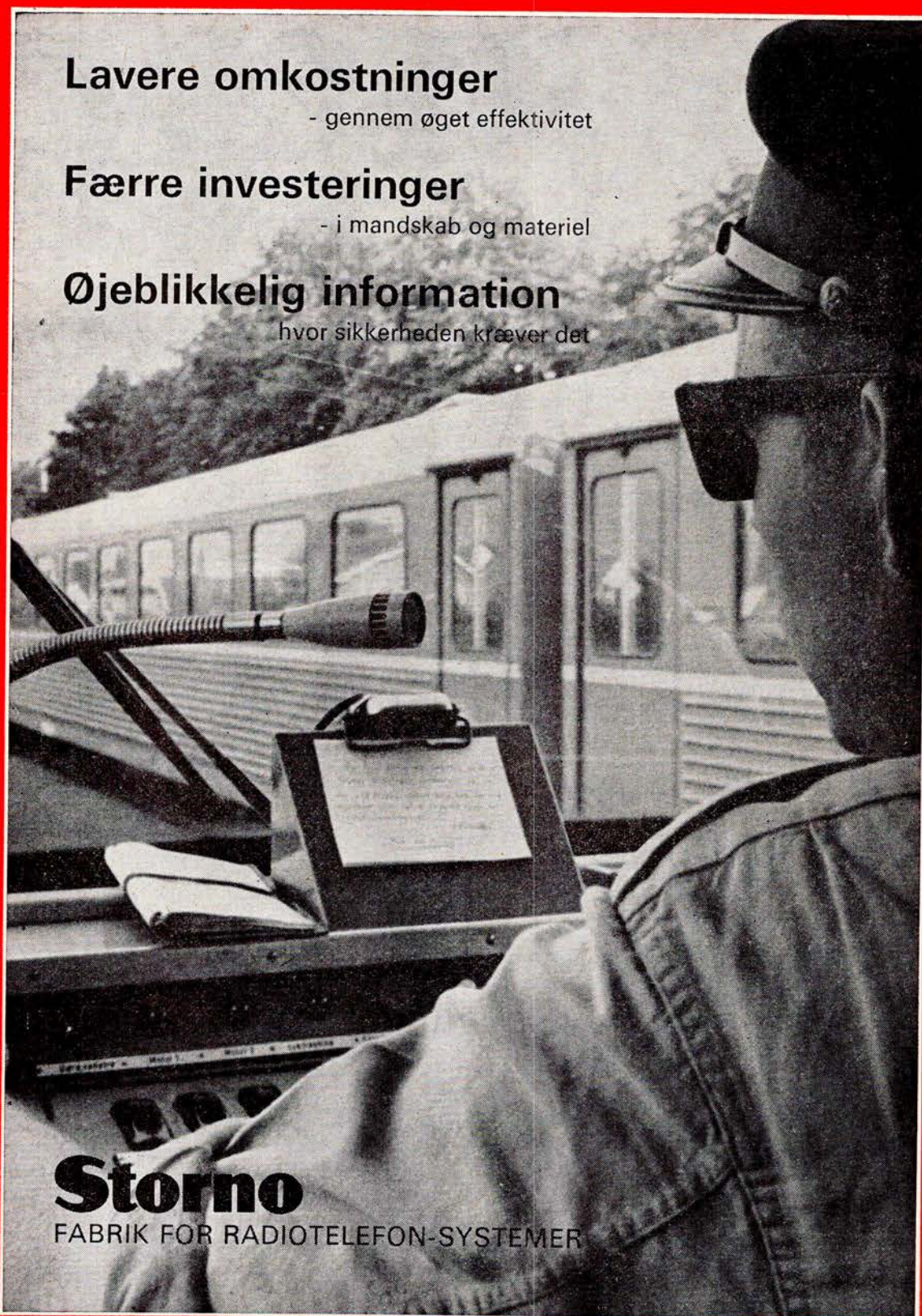
- gennem øget effektivitet

Færre investeringer

- i mandskab og materiel

Øjeblikkelig information

hvor sikkerheden kræver det

Storno

FABRIK FOR RADIOTELEFON-SYSTEMER

30. ÅRGANG

1

JANUAR 1973

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Århus

TANDLÆGE

JØRGEN BRAUN

J. Juel Jepsens efft.

Rådhuspladsen 3 . Århus . Tlf. 12 56 07

Konsultation kl. 9-12 og 13.30-17

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved L. Sørensen

Stadion Allé 33 . Århus . Telf. 12 76 54

1. kl.s kolonial, mejeriprodukter samt lækkert brød og kager, øl og sodavand

Vi handler i ...

» E K K O «

Vin- og Tobaksforretning

ved M. Christensen og G. Laursen

Tamperdalsvej 1 . Århus . Telf. 16 44 46

Stort udvalg i tobakker - cigarer - piber
Vine og spirituosa - Ekstrafin kaffe

»DERES BAGER . . . . .«

H. C.s BAGERI

Rosenkrantzgade 19, Århus. Tlf. 137301

Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Købmand E. BACHMANN

Sønderport 1, Århus - Telf. 14 22 47

Alt i 1. kl.s kolonial - konserver - vine
spirituosa samt dybfrost

NB. Prøv vor ekstrafine KAFFE

Vi handler med fordel i . . . .

FRUGTHALLEN

ved Børge Fisker

Vestergade 25 - Århus - Tlf. 13 18 95

Alt i årstidens friske frugt og grønt

Det store udvalg i moderne kvalitetsmøbler finder man hos

HAMMER's EFTF. A/S

Badstuegade 20 - Århus - Tlf. 13 39 52

Vort speciale: Alt i afsyrede egemøbler

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF service

ved P. Sandgaard

Brendstrupvej 33 . Århus

benzin - olie - vask - smøring
samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres

Kør til specialværkstedet og få foretaget **garanti-rustbeskyttelse** med tectyl efter ML-metoden og FDMs forskrifter ...

CAR PROTECT

ved Torben Johansen

Nørrebrogade 22-26 . Århus . 13 48 96

NB. Specielt tørreanlæg som tørrer

Deres vogn totalt

Vi handler i ...

STERNERS BAGERI

Chr. Købkesgade 25 . Århus

Telefon 12 20 53

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

Bestillinger modtages gerne

Åben søn- og helligdage

Det førende udvalg i pelsværk finder man hos ...

A/S KIRSTEN NICKELSEN

BUNTMAGERI OG PELSHANDEL

Søndergade 51 . Århus . Telf. 12 58 02

Bag den gode smag ...

RØNNS BAGERI

Rosenkrantzgade 19 . Århus

Telefon 13 73 01

Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Vi handler i ...

KVARTERFORRETNINGEN

ved Else og Sigurd Christensen

Hasle Østrevej 25 . Århus

Telefon 15 60 16

Altid kvalitetsvarer til billigste pris

Når det gælder **sport, fiskeri og campingartikler** - så går vi til ...

Hjørnet af Frederiks Alle'
og Banegaardsgade
Tlf. (06) 13 00 56

Radio-og TV-service, så ring til ...

AD RADIO - TV

Telefon 13 85 28

Tal med vort værksted om tilbud på reparation og antennenarbejde.
20% rabat til pensionister, stadig 6 mdr.s garanti.

Ny EL-installatør

TH. KRYGER

aut. elektroinstallatør - Samsings efft.

Tjørnegade 5 - Århus - Telf. 16 48 67

Aften: 26 18 46

Tilbuds- og regningsarbejde samt alt indenfor reparationer udføres

NB. Projektering eller teknisk rådgivning som service

HUSK ... !

1. kl.s tæppe- og polsterarbejde udføres til fornuftige priser hos ...

KNUD KJÆR

Rosensgade 28 . Århus . Telf. 12 17 02

Privat 24 17 02

Tag brødet med hjem til kaffen fra

STADION BAGERIET

ved Søren Søndergaard

Stadion Allé 14 . Århus . Tlf. 12 80 80

Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Bestilling modtages gerne

Glarimester E. Christensens Efft.

ved Egon Petersen

Klostergade 32 . Århus . Telf. 12 56 05

Alt i glarimesterarbejde, glas, bygningsglas, blyruder, autoruder m. m.

Formularer, brochurer, kuverter
brevpapir, visitkort m.m. - så gå til

JOWI TRYK

ved John Wisén

Frederiksberg Allé 83 - Århus

Telefon 13 86 06

Forkort rejsen med en lommeroman fra

FUNKIS KIOSKEN

ved K. Gytz Olesen

Silkeborgvej 62, Århus. - Tlf. 12 12 17

Aviser, uge- og månedsblade samt papirvarer, tips og V-5

Gaveideer i BRUGSKUNST - så ...

SØGAARDS KUNST

Åboulevarden 39, Århus. - Tlf. 13 28 90

Keramik og stentøj, håndlavede ting i unika, tin og sølvsmykker m. m.

Når det gælder

fod- og skønhedspleje anbefales ...

Salon BENTE

ved Bente Jensen

eksam. fodplejer

Randersvej 104 . Århus . Telf. 16 26 86

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Trafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge

Abonnement
18,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 6 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

JANUAR 1973

Dette nummer indeholder:

Januar causeri	5
Månedens emner	6
Klageprotokollen	6
Erindres det	6
Månedens foto	7
Sagt og skrevet	8
I få linier	8
Fra dagbogen	9
Rutebilnyt	9
Privatbanenyt	9
Københavns Havnebane	10
Nyt fra udenlandske baner	11
Intermezzo	11
På jagt efter damp i Portugal	12
Modeljernbane	19
Fotohobby	19
Personalía	21
Dødsfald	21
Boghjørnet	23
Nytårs-journalen	26

Fest ombord!

Om bord på en af DE STORE BÅDE kan De få Deres egen festsalon og arrangere Deres eget private party med alt, hvad De ønsker af mad og drikke til ØRESUNDSPRISER. Medens båden sejler mellem København og Malmö, kan De holde en dejlig fest og fejre, hvad der fejres bør i smukke, smagfulde omgivelser med det blinkende Øresund som ramme omkring festen. Tænk over det - til konfirmation, bryllup, fødselsdag - simpelthen alt - utraditionelt.
Drej (01) 14 77 70

DE STORE BÅDE

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter
Piber og lightere m. m.
Dag- og ugeblade
Bøger og papirvarer
Film og solbriller
Damestrømper og sæbe m. m.

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet i Danmark

Aktieselskab

Århus og omegn

**KØB SKO
TIL GROSSISTPRISER ...**

KLOSTERPORT 4 . ÅRHUS

Stedet for moderne hårpleje ...

DAMESALONEN

ved Ulla Brøndum

Vestre Ringgade 168 . Århus

Telefon 13 38 61

1. kl. individuel behandling udføres

Vi handler i ...

STOFKÆLDEREN

Randersvej 7 . Århus . Tlf. 16 96 64

Stort udvalg i babytøj – garner – meterverer – rester samt alt i småting.

NB. Husk klippeservice hver fredag mellem kl. 17–20

Stereo – Hi-Fi – TV – Båndoptagere
i de førende mærker ...

FJERNSYNS-SERVICE

Jægergårdsgade 102–104 . Århus

Telefon 13 26 57

Garanti på alt nyt 12 mdr. – gælder og så lørdag-søndag. – NB. Vi har stadig dag-aften service og rykker ud omgående – alle dage til hverdagspriser.

Vi kører til ...

MOBIL service

ved Torben Arent

Edwin Rahrsvej 32 . Brabrand

Telefon 26 27 94

Benzin – olie – vask – smøring – quick-service – dæk- og batteriservice i de anerkendte mærker

Vi handler i ...

»DELIKATESSEN«

Silkeborgvej 257 . Åbyhøj

Telefon 15 70 89

Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg og salater

KABO OST

ved Preben Jensen

Gronnegade 41 . Århus . Tlf. 13 56 74

Altid 1. kl.s vellagrede oste

Når det gælder URE og BRILLER – går vi til ...

FREDE VEIGAARDS EFTF.

ved John Marquart

Silkeborgvej 222, Åbyhøj. Tlf. 15 86 62

Se godt – se godt ud
i MODERNE BRILLER fra ...

JØRN FILTENBORG OPTIK

Optometrist – Specialoptiker

Banegårdsplads 16 (ved SAS) . Århus

Telefon 13 77 22

»Bag den gode smag«

BISGAARDS BAGERI

Hj. Rosenvangs Allé/Oddervej . Højbjerg

Telefon 27 01 55

1. kl.s lækkert brød og kager

Åbent søndag – mandag lukket

Viby J.

HENNING A. SCHMIDT

Tandlæge B. J. Willumsens eftf.

Torvet 4 . Viby J. . Telf. 14 16 18

Konsultation 8–12 og 13.30–17

Lørdag lukket

Stedet for moderne hårpleje – så ...

SALON JANNIE

ved Elly Toftgård

Holme Møllevej 4 – Viby – Tlf. 14 29 17

Alt indenfor formskæring og klipning samt toppe

ORMSLEV AUTOVÆRKSTED OG AUTOLAKERING

ved Kaj Slot og Børge Skjoldborg

Ormslevvej 413 . Viby

Telefon 28 10 20 og 28 10 40

Autoreparationer – Opretning –

Pladearbejde samt autolakering

udføres på alle vognmærker

NB. Lakering: mellemstor vogn

f. eks. VW kr. 500 – Garanti på lak 2 år

Grenå

Deres fotograf ...

BENTHES FOTO

Solvangs Allé 9 . Grenå . Tlf. 32 07 62

Atelier- og selskabsfotografering

Åbningstid kl. 10–15

Grenå

Det førende udvalg i
MODERNE GARDINER
finder man hos ...

Det store udvalg i chokolade
og konfekturer, finder De hos ...

MUSSE KONFEKTUR

Lillegade 11 . Grenå . Tlf. 32 04 37

Speciale: Forh. af gaveæsker
fra Kathrine Andersens eftf.

Specialforretningen
med det store udvalg ...

AKVARIKÆLDEREN

Lillegade . Grenå . Tlf. 32 27 93

(over for møntvask)

Alt i fugle – fisk – dyr – bure –
akvarier samt tilbehør

URE OG GULD

Fra ophørt forretning sælges med fem
års garanti:

Herreur, dato, helstål, for 350,- NU 125,-

Med aut. selvoptræk, for 575,- NU 190,-

Dameur, 14 k. guld, for 450,- NU 180,-

Med lænke, 14 k. mursten 350,-

Alle urene er med Incabloc.

Murstens armbånd, 7 rækker, tæt,

14 karats . . . . . for 480,- NU 275,-

Halskæde, 7 rækker, forløb 600,-

Også tilbud i halskæder – alle mønstre

Ring eller skriv

GRENAA URIMPORT

Lillegade 31 . Telefon 0(6) 32 28 25

Langå

TANDLÆGERNE

HELLE og PER GÖTZSCHE

Bredgade 2 . Langå . Telf. 46 15 25

SPAREKASSEN

FOR LANGAA OG OMEGN

Bredgade . Telefon (06) 46 13 22

Mandag-onsdag 9.30–15.30

Torsdag og fredag 9.30–15 og 16–17.30

Filialer: Stevnstrup-Torup

Hvad bringer året os

Januar causeri

FARVEL 1972 – og goddag 1973. Der er tradition for, at når man når hen omkring nytår, så lægger man hånden på hjertet og ser tilbage på det år, der er gået. Der er ingen grund til at bryde denne tradition, så lad os kaste et blik tilbage på året 1972 og gøre status. Året bragte for første gang i lange tider nye streger på jernbanekortet, endda hele to, mens »kun« en enkelt linie blev slettet, hvilket er lidt i sammenligning med, hvad vi tidligere år er blevet vænnet til af saneringer i banenettet. De to nyåbninger, den gennem mange år omdiskuterede og misligholdte Køge Bugt bane og det nye industrispor fra Ålborg station til den nye havn i Romdrup, betød en tilvækst i banelængde på ca. 26 km, mens nedlæggelsen af Varde–Grindsted Jernbane gav et minus på 44 km, altså alligeve en reduktion på ca. 18 km. Yderligere er der det glædelige, at der er kræfter i gang for at lave en art forstadstrafik på industrispor i Ålborg, altså at gøre banen personførende. For jernbaneentusiastene betød året flere positive ting, bl. a. må nævnes DSBs flotte restaurering og oppudsning af damplokoernes flagskib, P 917, som desværre bare ikke er blevet udnyttet tilstrækkeligt til, at man har været at restaurere flere maskiner, måske skyldes det manglende reklame for den. I øvrigt fik jernbaneentusiastene og ditto fotografer en ekstra oplevelse ved årets begyndelse, da Kong Frederik den Niendes båretog blev fremført af to flot oppudsede E-maskiner. Som det har været

tilfældet de tidligere år, var også 1972 et godt år for de efterhånden mange veteranjernbaner, og efterhånden som der ikke er meget mere bevaringsværdigt materiel at sætte penge i, kan det nu være, at der kan blive lidt penge til overs til at reparere det med, der står rundt omkring og ser mere eller mindre miserabelt ud. I alt fald har flere af banerne præsenteret publikum for adskillige nyheder, som straks har vundet folks yndest, bl. a. kan nævnes Helsingør Jernbaneklubs nyistandsatte personvogn fra OHJ, nr. C 216, der blev præsenteret sidst på sæsonen i en smuk iøjnefaldende rød farve, der ikke står tilbage for DSBs nye »designkulør«. Løsningen af de trafikpolitiske problemer synes det derimod at gå mindre heldigt med. Vejen til deres løsning er fyldt med torne. Dog ser det ud til, at forståelsen for fordelene ved den kollektive trafik, efterhånden som trafikintensiteten på vejene øges, er ved at vokse. Et stort kollektivt trafikelskab for hovedstadsregionen er under planlægning under pres fra såvel befolkning som fra en del af de eventuelle implicerede parter, bl. a. DSB med S-tog og bilruter. DSBs offentliggørelse af S-banernes regnskabstal gør det ønskeligt at skille disse baner ud fra det øvrige DSB-regnskab, så underskuddets betaling kan blive lagt der, hvor det opstår, nemlig i de brugende kommuner, som har fordelene af S-toget. Indenfor personalet hos DSB skete store ændringer, og mere vil ske i 1973, når den planlagte områdedrift fra 1. april gennemføres.

Kraftig rationalisering medfører afskedigelser af personale, som man, hvor kynisk det end kan lyde, ikke har råd til at have gående uden beskæftigelse, men trods størst mulig hensyntagen kan det ikke undgås, at de berørte bliver utilfredse og bitre, når deres daglige brød tages fra dem. Sådanne afskedigelser i det forløbne år har givet anledning til meget avis-skriveri og usikkerhed overfor fremtiden hos resterende personale. – Trods den tiltagende bilisme er det glædeligt at se, hvorledes indsættelsen af nyt moderne materiel i form af nye personvogne og nye kundevenlige godsvogne har givet positive resultater. De sidste personvogne med trævognkasse er udgået af driften og banerne øst for Store Bælt har fået glæde af de nye storrums-vogne litra An og Bn. Snart følger Bns-styrevognene, således at man inden længe kan udnytte materiellet bedre ved kørsel med lokotrukne styrevognstog. De ældre personvogne moderniseres yderligere, gamle skinner udskiftes til moderne hel-svejste spor uden skinnestød, og der gøres i det hele taget alt, hvad der er muligt, økonomien taget i betragtning, for at hverve kunder fra vejene over på skinnerne. Meget mangler endnu, men Rom blev heller ikke bygget på én dag. Der er derfor kun grund til at se fremtiden for jernbanerne i møde med en vis optimisme. Mon dog ikke de trods alt nok skal opleve en renæssance? GODT NYTÅR.

-tl-

Månedens emner ...

Konen med æggene

– endnu engang

Vor nuværende trafikminister har i sin endnu korte regeringsperiode spillet på flere kort i lotteriet, men har ved hver trækning endnu kun opnået nitte-re. Her tænkes bl. a. på fremsættelse af lovforslag om lufthavn ved Hammel og meget mere.

Men lykke stå den kække bi. – I novembertrækningen kom ministerens nummer ud med den store gevinst, idet han var så heldig, at der netop blev udtrukket en fast Øresundsforbindelse på hans nummer.

Og er der noget at sige til, at hr. ministeren blev glad. Nu kunne det måske endelig lykkes at få realiseret nogle af de talrige planer, han gennem længere tid havde gået og fantaseret om. Nu var chancen der, og den skulle udnyttes, mens den var der.

Og sikke en fart, der kom på. Huj – Hej. Dagen efter var der allerede forslag fremme om med det samme at sætte byggeri i gang af såvel lufthavn på Saltholm som en fast Store Bælts bro. Når man ganske uventet havde vundet en Øresundsbro uden at skulle ofre en femøre, så havde man vel råd til at vælte sig i de penge, man sparede ved ikke selv at skulle finansiere broen. At man heller ikke havde disse penge, meldte historien intet om.

Men det korte og det lange resultat blev, at man bestemte sig til at bygge denne lufthavn og broen over Store Bælt samtidig. Skeptikere mente dog, at selv om man kunne rejse de fornødne penge, så skulle det måske kunne knibe med at skaffe arbejdskraft til arbejdet i en tid, hvor der er fuld beskæftigelse. Men den tid, den sorg.

Det lød altså vældig smukt. Således var det i november. Men knapt var man nået til slutningen af måneden, før skærslipperen, der jo også skulle tjene en skilling til at holde jul for, mødte op og hvæssede sparekniven i hr. Hækkerups hånd. Og det kan nok være, at den blev skarp. Nu skulle der pludselig spares et antal kroner, der skrives med et tal efterfulgt af uhyggelig mange nuller. Og hvor der plejer at blive sparet, er bl. a. ved trafikinvesteringerne, så det skal såmænd nok vise sig, at man også denne gang, næste gang og mange, mange andre gange fremover vil udnytte denne mulighed

for at barbere de store trafikinvesteringsprojekter ned til det bare ingenting.

Jo, jo, vi kender efterhånden runden. Det der skulle blive til overs af den store gevinst, bliver til det bare ingenting i løbet af kort tid.

Akkurat ligesom når skattevæsenet har været og kikket i lønmodtagernes poser, ikke sandt?

-tl-

DSB i Fællesmarkedet

Efter Danmarks optagelse i EF skal gdr Poul Hjelt deltage i møder med sine øvrige kolleger i EF to gange årligt. Det forlyder, at England, Schweiz og Østrig er indstillet på at sammenslutte landenes statsbaner i et Europæisk Jernbaneselskab. Gdr Poul Hjelt synes det er en god idé, da et udvidet europæisk samarbejde vil betyde bedre og billigere trafik.

Øresund

Dampskibsselskabet Øresund, der drives i samarbejde mellem SJ og DSB, havde i året 1971 et overskud på 18,2 mill. kr. Efter afskrivning m. v., er der et overskud på godt 8 mill. kr. til deling mellem de to baner. Flyvebådene havde været det bedste aktiv, der alene havde givet 6,8 mill. kr. i overskud. De Store Både gav et overskud på 4,9 mill. kr., og Dragør-Limhamn bådene havde givet 6,8 mill. kr. i overskud.

Bommene i Nørresundby

Efter flere måneders arbejde er nye bomme taget i brug på Thistedvej overskæringen i Nørresundby, hvor der er lagt metaldetektorer i overskæringens asfalt. Det skulle dermed være udelukket at bommene går ned så længe der befinder sig køretøjer på overskæringen.

Statsbanepersonalets sygekasse

Efter at have bestået i snart 125 år, ophører sygekassen i lighed med landets øvrige sygekasser, sin virksomhed med udgangen af marts 1973. Fra denne dato træder den nye sygekassesik-

ringsordning i kraft, og denne adskiller sig med hensyn til finansiering og administration væsentligt fra den tidligere lov om offentlig sygeforsikring. Derimod sker der ingen ændringer angående ydelserne.

Kontingentet betales gennem skatter over de offentlige budgetter. Amtskommunerne afholder udgifter til lægehjælp, specialbehandling, medicin, tandbehandling og briller m. v.

Begraveshjælp betales af de lokale kommuner. Kommunerne skal virke som ekspeditionssted i sygesikringen.

Evt. skifte af jernbanelæge vil som sædvanlig kunne anmeldes til sygekassen inden den 15. marts 1973.

Fra kommunerne bliver der i marts måned tilsendt medlemmerne en brochure omhandlende den nye sygesikringsordning, samt et sygesikringsbevis, der træder i stedet for medlemskort. Beviset bruges som dokumentation ved enhver henvendelse til social- og sundhedsforvaltningen, læger, tandlæger, sygekasse, apoteker m. v. samt under ferier og rejser.

KLAGEPROTOKOLLEN

Togskifte i Ballerup

Ved køreplansskiftet den 1. oktober blev togene til og fra Frederikssund placeret for enden af perronen i Ballerup, hvilket giver en betydelig travetur for rejsende til og fra S-tog. Seks borgmestre fra banens oplandskommuner har sendt en kraftig protest til DSB mod den forringede service, der her bydes de rejsende, der skal skifte tog på Ballerup station.

ERINDRES DET ...

For 50 år siden ... januar 1923

Om aftenen nytårsdag forsøgte nogle ukendte personer at afspore Holte-toget mellem Lyngby og Holte, hvor der var anbragt en del store kampesten og en svær jernbeklædt træstamme i sporet. I toget gav det nogle kraftige stød og lokoets akselkasse blev beskadiget. Toget kunne fortsætte.

SPECIALIST I B & O
Autoriseret værksted

RADIO - TV - HI-FI
GRAMMOFONPLADER

»Vingaardshus«, Vingaardsgade 20
9000 Ålborg - Tlf. (08) 13 19 44

Den nye motorfærge mellem Strib og Fredericia ventes i drift inden længe meddeler det private selskab, der vil drive ruten. Man har en aktiekapital på 153.000 kr.

Den i 1920 nedsatte kommission om Slangerupbanens elektrificering arbejder flittigt med sagen, oplyser trafikministeriet på forespørgsel fra kommunerne langs banen.

Den nye jernbanefærge til Hvalpsund er omtrent sikret – der er i Ålborg tegnet aktier for 85.000 kr. Færgen vil koste ca. 100.000 kr.

Da Masnedsund-toget den 12. ved middagstid kørte mellem Thureby og Herfølge påkørtes en hel del jerngenstande, der var anbragt ved skinnesamlingen. En undersøgelse viste, at en 12-årig dreng havde handlet tankeløst.

Den 15. blev DSBs nye motorvogn prøvekørt for de overordnede embedsmænd ved 2. Distrikt i Århus. I næste uge indsættes motorvogne i driften mellem Århus og Brabrand.

Frederiksværkbanen vil delvis overgå til motordrift. Der er bestilt en motorvogn fra D. f. Automobilfabrikker i Odense. Et motortog vil kunne medtage ca. 80 rejsende. Man vil især benytte motorvogne til middags- og aften trafikken.

Ritmester Clauson-Kaas har tilstillet DSB et forslag til en ny vej- og jernbanebro over Lille Bælt. Broen tænkes forsynet med en løftebro for gennemsejling og kan derfor gøres lavere end efter banernes forslag. Broen kan bygges for 15 mill. kr.

Jernbane-Bladet

For 25 år siden ... januar 1948

5. årgang

Nytårsaften kl. 17.15 skete på Svej-bæk st. et alvorligt uheld, da et motor-

Månedens foto

Færgen »Deutschland« 1972. Nu »Renetta«, Foto »tl«.

Den 23. juni 1972 indsatte DB, Deutsche Bundesbahn, deres nye flagskib, M/S *Deutschland*, på Fugleflugtslinien mellem Rødby Færge og Puttgarden. Samtidig blev den tidligere færge af samme navn taget ud af driften og udbudt til salg. Dette har nu resulteret i, at gamle »Deutschland«, der var bygget

på Howaldtswerke i Kiel i 1953, er blevet solgt til det græske rederi Latkis og omdøbt til M/S »Renetta« af Piræus. Det er herefter hensigten at sætte den gamle færge i trafik mellem det græske fastland og øen Kreta.

-tl-

tog mod Silkeborg kørte ind på stationen mod et holdende godstog. Fem rejsende blev kvæstet, og der skete en del materiel skade. Uheldet skyldtes, at motorføreren overså et signal.

Midt i myldretiden den 2. løb to af de ældste linie 3 sporvogne af sporet i krydset Nørrebrogade-Fælledvej, hvilket skabte store vanskeligheder for den øvrige færdsel. De to motorvogne blev løftet ind ved kantstenen – og først ud på aftenen blev trafikken atter normal.

Om aftenen den 6., da »Nordjyden« netop havde passeret Viby, afsporede et hjulpar i togets anden vogn, idet en hjulbandage sprængtes. Ingen rejsende kom noget til, da toget bremsede med det samme, men uheldet gav en del forsinkelse.

Den 7. kunne morgentoget fra Odense til Assens ikke bremse ved ankomsten

til Assens. Det kørte forbi stationen og endte i stuen til en beboelsesejendom. Ved uheldet blev tgf. Frandsen dødeligt kvæstet. Den materielle skade er meget stor.

Fra den 1. april bliver Slangerupbanen statsbane med henblik på den senere etablering af S-togstrafik! (Det var altså for 25 år siden, og der skal som bekendt gå endnu nogle år).

Om morgenen den 10. kørte en motordræsine med fire banearbejdere mod et holdende godstog i Jylland, hvorved en blev dræbt og de tre andre alvorligt kvæstede.

En vognmand fra Hansted søger koncession på en bilrute Fjerritslev-København – over Hundested-Grenå. Turen, der er på 300 km, er lige så hurtig som lyntogene. Biletprisen følger DSB.

Hovedbanegårdens restauranter København

TELEFON (01) 14 12 32

Preben H. Madsen

MORGENRIGTIG BUFFET

HURTIGE RETTER

REJSEGRUPPER

KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED

Ferie- og udflugtssteder

Til møder og kongresser, så...

Hotel LANDSOLDATEN Danmarksgade 2 . Fredericia

Telefon 92 15 55

Et 1. kl.s spisested i hyggelige lokaliteter. – Selskaber modtages

Et sted, der er værd at gæste...

Restaurant »SKIPPERKROEN« Sdr. Voldgade . Fredericia . Tlf. 92 58 70

Hygge og stemning i dejlige omgivelser
Små varme retter samt smørrebrød

Man spiser, hvor maden er bedst...

EXPRESSO CAFETERIA

ved P. J. Nielsen (ny vært)

Gothersgade 55 . Fredericia

Telefon 92 19 30

God daglig middag – lækkert smørrebrød samt veltillavet kaffe
Selskabssmørrebrød lev. på bestilling

Lad turen gå til...

MØLLEBÆK CAFETERIA ved Gedved Hovedvej 10

Telefon (05) 66 52 10

god daglig middag - lækkert smørrebrød
samt anretninger
Selskaber modtages indtil 60 couv.

På Engesvang Kro

– er maden go'...

ENGESVANG KRO

Telefon (06) 86 50 22

Såvel små som store selskaber
modtages gerne.

Et sted der er værd at gæste...

HJALLERUP KRO

Telefon (08) 28 10 11

Kvaliteten altid et hestehoved foran

Vi mødes og hygger os på...

Restaurant

FORSAMLINGSBYGNINGEN

Vestergade 26 . Silkeborg . Tlf. 8200 68

Et godt madsted

Selskaber indtil 350 couv.

NB. Diner transportable

Ny vært: Knud Jensen

Ruten blev åbnet, og den befares den dag i dag.

S-banen langs Køge Bugt – København-Greve Strand. Projektet er udarbejdet af DSB og godkendt af trafikkommissionen!

Den 28. kolliderede færgerne »Sjælland« og »Fyn« i tåge ca. 20 minutters sejlsads fra Korsør. Betydelig materiel skade.

SAGT OG SKREVET

Negativt

Kun Statsbanerne, der har omdannet det tidligere jernbaneknudepunkt Brande til et trinbræt – dette er ikke noget nedsættende om den derværende restauration af samme navn – tilbage er kun en mørk plet god jord, tom og midt i en by i fuld udvikling.

Bladet Jul i Brande.

I FÅ LINIER

Astoria. – Lokalerne, hvor DSB rejsebureau Astoria havde til huse indtil de flyttede til Panoptikonbygningen, er nu overtaget af Danmarks Turistråd, der tidligere havde lokaler i en af kioskerne i Hovedbanegårdens hal.

Frirejser. – De værnepligtige befalingsmænd har fra 1. oktober afgivet en dyrtidsportion mod at få kort til frirejser som de værnepligtige menige. I penge drejer det sig om ca. 90 kr. pr. måned.

Gedser. – Forhandlingerne mellem rederne for Travemünde-ruten og DSB om et nyt fæргеleje i Gedser, synes nu efter flere års forløb at få en afgørelse.

Glostrup. – I tunnelen til perronerne på Glostrup station, hvor der tidligere var dårlig belysning og i det hele taget noget uhumsk, er der indrettet kiosker i begge sider af tunnelen samt bedre belysning og nye farver, så det hele fremtræder mere kundenvenligt.

Haslev. – Maskinsektionerne og en arbejdsstyrke på 100 mand fik i rekordtempo udskiftet sporet mellem Haslev og Holme-Olstrup, så det var færdigt før jul.

Kioskerne. – Da det ikke lykkedes DSB og Bladhandlerforbundet at blive enige om vilkårene for overtagelse af kioskerne på stationerne over hele landet, har man måttet antage en midlertidig forpagter og leder af kioskforpagtningen.

Kolding. – DSBs bygninger og ejendomme er som bekendt fritaget for ejendoms-vurdering og dermed følgende betaling af skatter og afgifter. Kolding kommune havde desuagtet afkrævet Kolding station ca. 7.000 kr. i afgifter. Kommunen har nu vedtaget at betale beløbet tilbage.

Maribo. – Privatbanernes jernbaneskole holdes i Maribo i tiden 8. januar til 2. marts. Der bliver 23 deltagere.

Mors. – Trafikministeriet har meddelt Morsø kommune, at der intet er til hinder for at genoptage færgefarten mellem Nykøbing M. og Glyngøre, men det vil koste kommunen ca. 800.000 kr. årligt. Kommunen har derefter meddelt, at der ikke synes at være økonomisk basis for driftens genoptagelse.

Nørresundby. – De sidste dage i november blev der forøvet hærværk på kablerne til fjernstyringen fra Ålborg. Man havde endnu ikke fået kablerne lagt i kabelrenderne.

PUMA rejser. – A/S Puma rejser i Randers er erklæret konkurs efter begæring af Rårup busselskab, Horsens.

Roskilde. – En tankvogn med rødvin fra Frankrig til fa. HAMIs vinlager i Himmelev ved Roskilde blev forgæves ventet til Roskilde midt i november måned. – Vognen var afsendt fra Frankrig den 10. november, og skulle normalt være fremme i løbet af tre-fire dage. Men her var rede det en måned, da vognen flere gange havde været på afveje i Europa. Rød-

Vi anbefaler et besøg på
den nyrestaureerede ...

DSB RESTAURANT

J. F. Kennedysplads – Ålborg

Telefon 12 95 48

Et godt madsted ...

Indehaver: J. Viltoft Hansen

vinen er nu omladet på tanke i Himmelev, men det blev ikke til julerødvin denne gang.

Skanderborg. – Arbejdet med nedrivning af den 5 m overføring nord for Skanderborg station er udbudt i licitation med en arbejdstid på 12 kalenderuger.

Store Bælt. – I november var der en stigning på 8% i antal overførte biler på Store Bælt. Det vil sige en stigning på 10.000 biler. Godsvognsoverførslen viste samtidig en stigning på 10%.

Times drift. – DSB satser på at kunne indføre togafgang hver time over hele landet fra sommerkøreplanen 1974.

Turistrejser. – Det antages, at 1973 vil blive et skæbneår for selskaber i rejsebranchen, hvor ikke alle vil være i stand til at overleve.

FRA DAGBOGEN

7. december blev gangbroen fra stationen i Helsingør til færgelejerne taget i brug.

15. december. – Under ombordsætningen af godsvogne på færgeren »Asa Thor« i et færgeleje i Korsør, stødte vognene så hårdt mod færgerens stoppebom, at færgeren blev skubbet ud fra lejet. På broklappen befandt sig en vogn med 70 t last. Den blev afsporet, men blev hængende på kanten af færgeren. Ved et lignende uheld for et år siden, faldt broklappen ned i vandet, og det varede en måneds tid før lejet kunne bruges igen. Denne gang var lejet i orden igen i løbet af et par dage.

15. december. – En bil, ført af en ung mand, kørte i nat ud ad Torvegade i Esbjerg, hvor gaden ender blindt ved banen til og fra Varde. I stærk tåge kørte han gennem en hæk og endte inde på sporet. Han forlod bilen, og kort efter

kom toget fra Varde og påkørte den. Der skete kun materiel skade.

20. december. – 20-30 unge mennesker fra Give, skulle efter restaurationsbesøg med nattoget fra Thyregod. De var mere eller mindre påvirkede, og da der kun kan købes billetter i toget, nægtede de at betale ved billetteringen, og overfaldt i stedet togføreren med slag og spark. Ved ankomsten til Give blev nogle af de værste overgivet til kriminalpolitiet.

29. december. – Motortoget fra Frederikssund kørte tidlig i morges ind på sporet i Ballerup, hvor der holdt et S-tog. Foruden stor materiel skade på begge tog, blev ni rejsende lettere kvæstede, og to måtte indlægges på Amtssygehuset i Glostrup. Uheldet gav anledning til forsinkelser i morgentimernes toggang.

RUTEBILNYT

Ulovlig rutebilkørsel

En vognmand i Tønder har uden at have koncession dertil ved højtiderne kørt rutebilkørsel mellem Tønder og København i de seneste 17 år. Vognmanden havde for nylig søgt om koncession på en hurtigbusrute mellem Tønder og København, men fået afslag derpå, så det er nok derfor, at trafikministeriet har forlangt al videre kørsel på ruten forbudt.

Hammel-Randers

Da Århus amtsråd har nægtet at forny koncessionen på ovenanførte rute, har den private indehaver omgående standset sin kørsel på denne.

Ruten Struer-Thisted

Ruten der hidtil har været drevet af DSB nedlægges den 3. juni 1973. Private rutebilejere kan gratis overtage ruten, der giver et dagligt underskud på 1000 kr. Det er flyvepladsen i Thisted, der er årsag til den dårlige økonomi.

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

LANDSRETSSAGFØRER

Søndergade 10-12 . 8000 Århus C

Telefon (06) 13 01 00

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Telefon (06) 39 44 00

OLE BRANDT

Advokat

De Mezas Vej 1 . Frederiksbjerg Torv

8000 Århus C

Telefon (06) 13 86 00

Advokat

KAJ F. LARSEN

Møderet for Højesteret

Vissingsgade 1 . 7100 Vejle

Telefon (05) 82 60 55

ADVOKAT

J. BJERREGAARD THOMSEN

Møderet for Landsret

Torvegade 8 . Skive

Telefon (07) 52 44 70

PRIVATBANENYT

Mariager-Fårup-Viborg banen

Likvidationen af banen er nu sluttet, og den gav et overskud på 152.000 kr. der fordeles i henhold til aktiebeløbene. Mariager kommune, der havde det største aktiebeløb fik godt 25.000 kr.

Penge til modernisering

Hjørring Privatbaner og Skagensbanen er af Nordjysk Amtsråd bevilget et lån på 611.000 kr. til moderniseringer.

Alt i tandteknik

Reparationer – Omstillinger og underføringer
Overenskomst med sygekasserne

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

***
damm's
radio
***

ALBERTSLUND

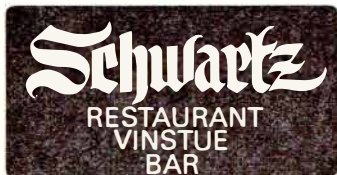
6470 88

Service: 64 79 52

Ferie- og udflugtssteder

Vi mødes og hygger os hos ...

**Kippervig 1 . Horsens . Tlf. 61 04 31
ved Torvet**

1. kl.s køkken med smørrebrød
og små lune retter

Vi bor og spiser på ...

Hotel »LANGAA«

Bredgade . Langå . Tlf. 46 10 09

– et godt madsted i hyggelige
nyrestaurerede omgivelser
På gensyn SOLVEJG og ORLA

Vi mødes og hygger os på ...

SØRENS VINSTUE

Nytorv 2 . Viborg . Tlf. 62 02 41

Altid et godt madsted ...

Nye værter:

ULRIK KUSK og NIELS JENSEN

Stedet, hvor man morer og hygger sig

Restaurant SEVENTEEN

Vestergade . Struer . Telf. 85 01 16

Åbent fra kl. 9 formiddag til 2 nat

Ny vært: Sv. Aa. Pedersen

Stedet, hvor man mødes

– og hygger sig ...

Fredericia Motorbådsklubs Restaurant

Lystbådehavnen . Telf. 92 27 18

Vi mødes og hygger os på ...

»KRONJYDEN«

Jernbanegade 2 . Viborg . Tlf. 62 17 00

Et godt madsted i venlige omgivelser

Nyt værtpar:

Lillian og Kr. Christensen

Vi spiser på ...

UNGDOMSBORGEN

KFUM - K

Kirkestræde . Holstebro . Tlf. 42 17 37

Restauration og selskabslokaler

Pensionærer modtages gerne

Københavns havnebane II

(fortsat fra side 365 i julenummeret)

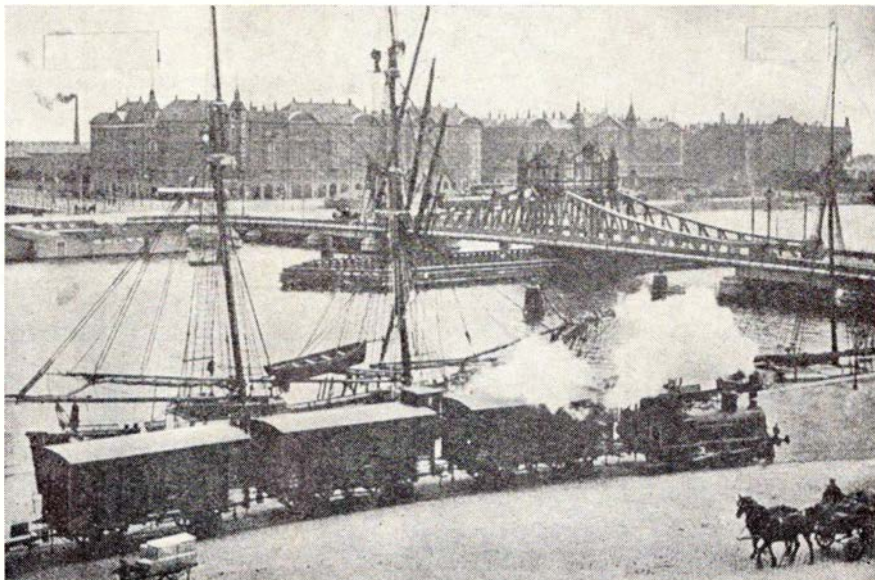
Forbindelsen til Amager

Allerede i 1866 fremsatte en kommandør ved navn O. A. K. Wilde en plan om anlæg af en Amagerbane i forbindelse med en dampskibsforbindelse Dragør-Limhamn. I 1874 udarbejdedes – formentlig foranlediget ved interesse fra Sjællandske Jernbaneselskabs side – detaljerede planer for banen og en færgehavn i Dragør, men det var jo længe før bilernes fremkomst, så der skulle som bekendt gå næsten 90 år før Dragør-Limhamn færgen var en realitet den 1. marts 1960.

I årene omkring 1880 søgte den kendte engelske ingeniør W. R. Rowan koncession på en elektrisk sporvej eller dampvej langs landevejen til Dragør. Nogle år senere, i 1890, indsendte konsul Joh. Steenberg andragende om koncession på en bane til Dragør.

Ved Lov af 13de April 1894 bemyndigedes regeringen til at meddele eneret på anlæg og drift af en fra København udgående jernbanelinie, hvis retning angives således: »Fra foran på Amager ved eller i nærheden af Kløvermarksvejen i østlig retning svingende op efter yderenden af Sundbyøster, hvor stoppested for persontrafik etableres, videre over Kastrup, Lille Magleby til Dragør, eventuelt som ringbane over Store Magleby, Ullerup, Viberup, Tømmerup, Tårnby, Sundbyvester og nævnte stoppeplads tilbage til udgangspunkt-

et, hvor banen eventuelt sættes i sporforbindelse med havnebolværk.« Under 17. juli 1895 blev eneretsbevilling givet til Københavns Lokalbaneselskab, hvorved bestemtes, at ministeren kunne tillade, at banens drift på begæring af selskabet overtoges af staten på betingelser »som billiges ved finansloven«. Banen, som ikke ville erholde statstilskud, skulle åbnes i løbet af to år. Tanken om omordning af Københavns banegårdsforhold gjorde det vanskeligt at bestemme banens udgangspunkt, og en forventet overenskomst med Københavns kommune om Renovationstransport opnåedes derfor ikke. Da ministeriet tilmed nægtede samtykke til, at der optoges lån mod pant i banen, trak Steenbergs franske finansielle forbindelse sig tilbage. I 1896 søgte højesteretssagfører C. Liebe koncession, og nogle år senere optoges sagen atter med det resultat, at der vedtoges Lov af 3die April 1900, hvorefter der ville kunne meddeles eneret på en jernbane, »der udgår fra et punkt i nærheden af Ullerup på Amager, berører Dragør, Kastrup, Sundbyøster, passerer Amagerbrogade i nærheden af Amagerport og derpå føres ind over den nye Langebro til Grønttorvet i København ved Ahlefeldtsgade samt tillige med adgang for bevillingshaveren at erhverve et ved foranstaltning af Københavns Havnevæsen opfyldt areal i Kalvebod str. syd for geværfabrikken, og der anlægges en godsbanegård. Sidespor kan med

Havnebanetoget passerer Langebro på vej fra Havnegade til Gb ca. 1905.

indenrigsministerens samtykke anlægges til Refshaleøen langs havnens østre side. Det lykkedes imidlertid heller ikke at rejse kapital til dette projekt, og i 1903 toges sagen op på nyt grundlag, hvorefter det ved lov af 1. april 1904 bemyndiges regeringen til for tidsrummet ind til 1. januar 1995 (!) »at meddele eneret til anlæg og drift af en jernbane, der udgår fra et punkt i nærheden af Amagerbrogade, berører Københavns Grundejeres Renholdningsstation ved Kløvermarksvejen, føres over Kastrup til et punkt ved Maglebylille i nærheden af hovedlandevejen og evt. fortsættes over St. Magleby til Dragør.«

Langebro

Den gang som nu manglede det ikke på vidtrækkende planer, der som regel druknede i endeløse diskussioner, og mest måske fordi, landet aldrig har haft penge til projekterne. Lad os tage højde på den absolut nødvendige forbindelse til og fra Amager.

Den første Langebro blev såmænd bygget i 1686. Det var en træbro for gående, der kun havde en bredde på 3,15 m. Broen blev i årene derefter bygget om og udvidet flere gange. Den sidste træbro blev bygget i 1851, hvor man nåede en bredde på 4,7 m, men stadig kun for gående. Broen havde et klappag med en gennemsejlingsbredde på 10 m. Man havde siden 1620 haft Knipelsbro, hvor der var kørebane for hestekøretøjer.

Langebro med jernbanespor til Islands Brygge og forbindelse til Amagerbanen blev den svingbro, der ses på billedet, og som blev bygget i årene 1901 til 1903. Den nuværende Langebro blev taget i brug i 1954, hvor der langs broens søndre side samtidig blev bygget en særlig bro for havnebanetog til Islands Brygge og Amagerbanen.

NYT FRA UDENLANDSKE BANER

Finland

Fra nytår har finske jernbaner, VR, rationaliseret deres udstedelse af frirejser til personalet og dets familie.

I stedet for ved hver rejses begyndelse at skulle udstede et fripas, er man gået over til at give personalet et antal frirejsekort ved årets begyndelse. – Hvert kort giver ret til at rejse 12 gange for en person. Antallet af tildelte kort afhænger af den ansattes stilling, familiære forsørgerstatus og antallet af

år, vedkommende har været jernbanen en brav og tro tjener. For pensionister gælder, at forsørgeren får tildelt fire, ikke-forsørgere to kort.

Finessen ved de nye kort er, at administrationen af hele denne velfærdsforanstaltning for personalet lettes betydeligt. Der er for det første ikke et indviklet regnskab over, om der nu er brugt flere frirejser end berettiget, for det andet spares der en mængde tid ved ikke ved hver rejse at skulle skrive en frirejsehjemmel. Stort set svarer kortene til de fra vore rutebilruter kendte 10-turs eller 50-turs kort. Blot er der her 12 rejserubrikker.

Ved hver rejses begyndelse anføres afrejsetidspunktet med minuttal og dato i en af de tolv rubrikker. Det er derefter tilladt at rejse så mange gange, man har lyst indenfor de næste 24 timer, og man kan dog selv i Finland nå ret langt på denne tid. Skal man på besøg flere dage, må man altså bruge én rejse frem og én tilbage, i alt to.

Som i Danmark gælder der også særlige regler for børns rejse til skole og familiens konsultering af læge, men det er stort set de samme som i Danmark.

-tl-

*

Efter et års forsøg, er det besluttet, at alle loko skal køre med tændte lygter hele døgnet.

Spanien

Her er landet ved at miste sit ry som et billigt feriemål på grund af inflation, med store prisstigninger på alt.

Det er prisen for at opretholde landets stærke økonomiske vækst, siger regeringen.

INTERMEZZO

Kancelistil eller ikke

Ålborg kommunes incassoafdeling modtog den 6. september følgende skrivelse:

»Kan I så få lettet røven derinde, ellers skal jeg nok vise den offentlige sektor opmærksomhed. For flere måneder siden søgte jeg om eftergivelse for min kones gamle skat for 1968-69, men jeg har intet hørt. Hvad i helvede er meningen, sådan en flok skrankepaver tror nok de kan tillade sig alt muligt, men I kan tro nej, nu går den ikke længere. Jeg vil have hver en krone tilbage uanset hvad I siger skal jeg nok

København

GRUSBÄKKENS AUTOGUMMI

F. B. Staberg
Grusbakken 9 – 2820 Gentofte
Telefon 88 42 10
10 procent på alle anerkendte mærker

STENVAD kager

— det store navn i SMÅ kager

Kolding

Det store udvalg i
MODERNE STOFFER samt
STOFFESTER finder man i...
STOFMAGASINET
Tøndervej 62 . Kolding . Telf. 52 63 50

få det I fladpandede idioter. Lad det nu gå lidt villigt.«

Et sådant brev er jo ganske forfriskende, skriver bladet »Pantefogeden«.

Diskretion en æressag

– Der var virkelig et øjeblik, hvor jeg ikke var helt klar over, om det var mig, der var idiot!

– Såh!

Fra EF-orienteringen

– Hvordan har så de farvede det?

– Ih – som blommen i et æg – de er jo helt omgivet af hvide!

Fra skolen

– Sig mig Søren. Hvad hed det første menneske på jorden?

– Det var Holger Danske!

– Nej, du ved da, at han hed Adam.

– Ja, når man regner udlændinge med!

Ligefrem stof til en tegneserie

– Jeg ville gerne have haft mit bryllup ordentlig offentligt omtalt, men jeg møder for mange komplikationer: – Min far er ikke ordentlig skilt – det er min mor derimod tre gange og min stedfader er gået hjemmefra – ingen ved hvorhen!

– Og hvad med din nye mand og ikke mindst dig selv, jo, jeg forstår dine vanskeligheder – slægtslinien er jo ikke helt retlinet!

På jagt efter damp i Portugal

Tekst og foto: »tl«

I en tid, hvor vore hjemlige jernbaner rationaliserer og moderniserer som aldrig før, er mange venner af gamle damploko begyndt at interessere sig mere og mere for det udenlandske, bl.a. er Tyskland, såvel øst som vest, blevet eftertragtede studiemål.

Et sted, som på grund af dets geografiske placering i Europas hjørne endnu ikke har været besøgt af så mange danskere, er Portugal. Ganske vist arrangerer flere rejsebureauer selskabsrejser til landets sydlige badestrande, men turisterne her når sjældent langt derfra. Dog synes der at være interesse i gang for at prøve et arrangement til Nordportugal, og for at stimulere interessen yderligere, vil jeg i det kommende berette lidt om de interessante oplevelser, man kan komme ud for på en sådan tur, især når man rejser alene.

Portugal har i den grad, uden at skele til politiske forhold, vundet mit hjerte, at jeg foreløbig har nået at foretage to rejser dertil, og en tredje er under overvejelse. Her i dette land, der byder på utrolig mange kontraster, finder man alt, lige fra det allernyeste og mest moderne til det ældste og mest antikverede, men fælles for alt gælder, at man værner om og beskytter det gamle, således at det fremtræder i fineste stand.

Lidt historie

Den første jernbane i Portugal åbnes som normalsporet af Kong Pedro den Femte i 1856. Den gik fra Lissabon nordpå til Carregado og udvidedes i 1864 til sydsiden af floden Douro ved Porto. Først i 1877 åbnedes broen over floden, den navnkundige og imponerende Maria Pia Bro, således at forbindelsen mellem Portugals to største byer kunne etableres.

For at kunne køre jernbane mellem Spanien og Portugal besluttedes det, at alle fremtidige hovedstrækninger skulle bygges med den spanske bredsporsvidde, men af ukendte årsager er den officielle portugisiske blevet 1665 mm, mens den spanske er 1674 mm. Kommunikationen, i det mindste ad skinnevejen, mellem de to lande foregår dog ganske uhindret af denne difference, idet adskillige gennemgående togforbindelser er etableret.

De normalsporede jernbaner ombyggedes også til bredspor, og i tidens løb udbyggedes det portugisiske banenet af flere private selskaber, bl.a. byggedes adskillige metersporede strækninger, især i bjergrige egne, hvor bygning af bredspor ville være uoverkommeligt.

Den 1. januar 1947 blev de fleste baner overtaget af staten, og CP, der ganske enkelt betyder »Companhia dos Caminhos de Ferro Portugueses«, dannedes. Kun den private forstadsbane til Lissabon, »Estoril-banen«, er endnu privat, men til gengæld den mest moderne jernbane i Portugal. I dag er den samlede sporelængde under CP 2807 km bredspor og 759 km meterspor.

Langs Douro-floden

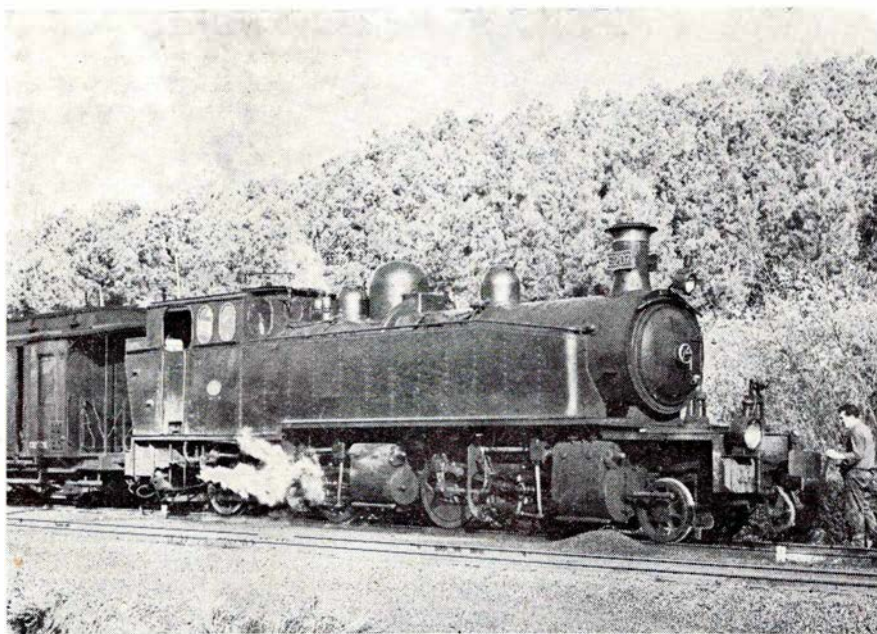
Det var tænkt som en introduktion til et besøg ved de portugisiske baner. Jeg valgte til min rejse at tage den mest direkte vej gennem Europa, nemlig gennem Vesttyskland, Belgien og Frankrig til grænseovergangen Hendaye-Irun. Her skiftedes til RENFE-tog og med et par ophold undervejs ankom jeg en aften til den spanske by Salamanca, en meget interessant by, såvel arkitektonisk med en stor domkirke, som jernbanemæssigt, idet der her findes en del oliefyrede (alle spanske damploko er nu oliefyrede) damplok, type 240 F, hvad der står for hjulstilling 2DO og F'et for oliefyret.

Mellem Spanien og Portugal findes over grænseovergangen Barca d'Alva kun en enkelt daglig forbindelse, som trafikeres med en spansk skinnebus, der afgår fra Salamanca om morgenen og kører nogle timer hen over den ensformige spanske højslette. På den portugisiske station Barca d'Alva skiftes til CP-dampbog, fremført af et meget flot og velpudset 2CO-loko, bygget af Henschel i Tyskland i 1910. Vognmateriellet består af schweiziskbyggede letmetalvogne, malet i pæne bordeauxrøde farver.

De nordlige smalsporbaner

Fra banelinen, der forbinder den spanske grænse og Porto, Douro-linien, udgår i nordlig retning 4 metersporede baner, som hver har deres morsomme særpræg. Det er en så stor oplevelse at rejse med disse små tog gennem bjergrige egne, at det ikke kan beskrives, men må opleves. Men lidt kan dog fortælles herfra.

Det er muligt at rejse nordpå fra stationen, Tua, gennem den naturmæssigt storslåede Tua-dal langs floden af samme navn til byen Braganca. Evt. kan overnattes i Mirandela, hvilket kan anbefales, da det er en ret stor by med et nyt moderne hotel. Apropos hoteller, så kan man roligt bo på de bedste hoteller, hvor disse findes, idet priserne

Smalsporet Mallet-loko E 207 i Samarda.

**det er DSB's
fortjeneste at
togene er fulde
-men vores
at askebægrene
er tomme!**

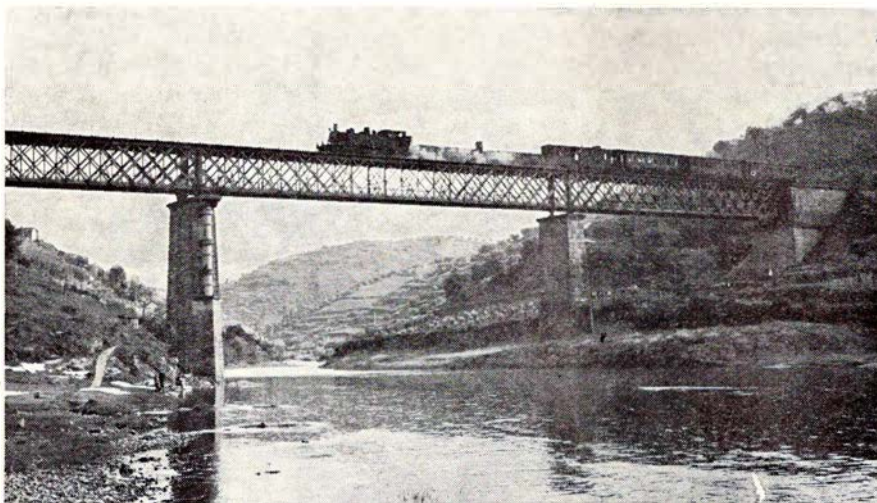
en af de små ting, der gør rejsen afslappet og behagelig...
Toget fungerer, det er friskt, ingen irritationsmomenter.
DDRS har ansvaret for det meste vedligeholdelse hos DSB.
Vi vil gerne være med til, at få mange flere mennesker til at køre med tog.

DDRS

Det Danske Rengørings
Selskab as
Kollegievej 6
2920 Charlottenlund
Tlf. (01) 63 08 11

Gitterbro med smalspor tog øst for Regua.

er latterligt små. Men andre steder, hvor mulighederne er mere begrænsede, må man ofte tage til takke med ret primitive overnatningsmuligheder; dog råder overalt en properhed, så lidt primitivitet tager man såmænd ingen skade af.

Det var et sidespring, eller sidespor om man vil, tilbage til banen. Mirandela station er noget af det mest idylliske, man kan tænke sig. Her findes et par værkstedsbygninger, hvor et par tømrere og malere går og pusler med nogle vogne i miniformat. Der er også remiser, hvor der altid holder et par køreklare maskiner under damp, bl.a. ses ofte CPs eneste lokomotiv med navn, nr. 52 »Vizeu«, en lille Esslingen-maskine fra 1889, rangere.

Fra Mirandela kan det anbefales at tage en bus gennem bjergene til endestationen for en anden af de smalsporede baner, byen Chaves. Herfra kan man rejse tilbage til bredsporet, og man er altid sikker på at komme til at køre med damp, idet her ikke kører andet. Det er de store Mallet-loko, der har en så særpræget hjulstilling som 1BCOT, der kører her, grundet de store stigninger, der findes på banen. Undervejs sydpå til Regua optages vand et par gange, så der er fine muligheder for at få nogle gode billeder.

Regua station

Regua er en af de mest interessante stationer i Portugal. Kort før stationen løber smalsporet og bredsporet sammen til et firestrengt spor, der passerer floden Corgo, der har givet smalsporbanen navn, på en imponerende gitterbro. På Regua station ender smalsporet umiddelbart øst for stationsbygningen. Overfor findes en rundremise med drejeskive, der både er forsynet

med smal- og bredspor, og udenfor remisen ses altid flere maskiner under damp.

Hvis man ikke er for krævende med komforten, kan man indlogere sig på en såkaldt »pensao« ved navn »Borges«, der ligger lige overfor remisen. Fra altanen har man den skønneste udsigt over remiseområdet, om morgenen med solen bagfra, hvad der giver fantastiske fotomuligheder for stemningsbilleder. Her på altanen kan man godt få flere timer til at gå med at studere trafikken og rangeringen, idet det er en fornøjelse at se de altid velpudsede damploko futte omkring.

Tamega-linien

De 4 smalsporbaner har navn efter de floder, de følger gennem dalene. Den sidste bane hedder Tamega-linien og går fra Livraçao til Arco de Baúlhe. Den trafikeres udelukkende med små skinnebusser, bygget af den store sven-

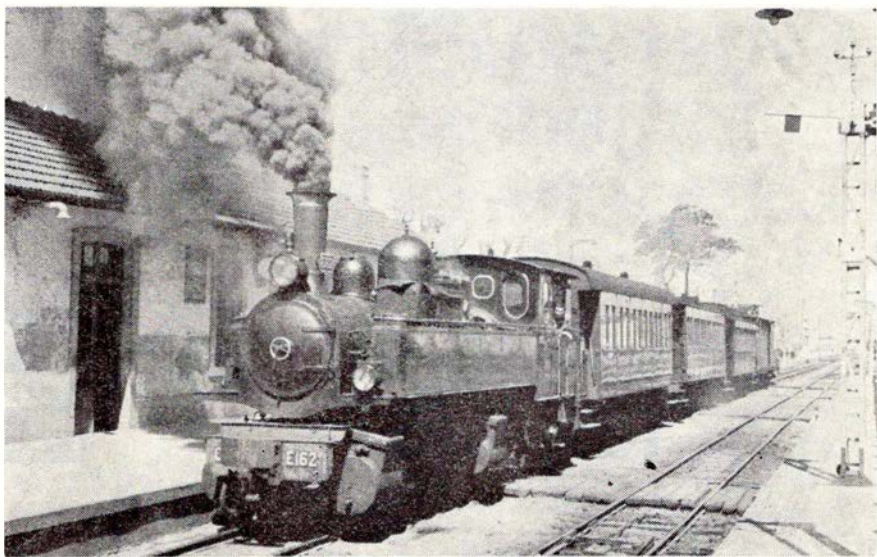
ske fabrik Nydquist & Holm i 1948. Yderligere findes en portugisisk bygget motorvogn, men den er ikke så populær som de svenske, der omtales som de bedste skinnebusser, CP har.

Jeg rejste fra Regua med et lokaltog, bestående af en meget flot nypudset 1C2T-maskine, bygget af Winterthur i Schweiz i 1920, og nogle kupévogne af ældste model. Man følte sig hensat til Danmark i tiden omkring 1890'erne. Toget kørte til en stor banegård lige udenfor Porto, Porto Campanha, hvor alle damp- og mange andre store tog ender. Her er der omstigningsmulighed til et enten el- eller dieseltog, der kører til byens centrum, hvor banegården »Sao Bento« ligger.

Porto og omegn

Porto bør være udgangspunkt for flere dages udflugter til omegnen. Der findes et intensivt trafikeret smalspor, på hvilket der bestrides en meget stor del af byens nærtrafik. Trækraften her er foruden en del skinnebusser af hollandsk herkomst en pragtfuld samling damploko fra perioden 1886 til 1931, næsten alle tyskbyggede. Bl.a. udgør en stor del OBBOT-Malletmaskiner fra Henschel, alle med flotte røde pufferplanker, blankpudsede messingkraver om skorsten og blanke kedelbånd. Vognmateriellet spænder fra toakslede træpersonvogne til store schweiziske og italienske stålvogne med bogier.

Få kilometer fra Porto i nordlig retning ligger Contumil, hvor Portos store maskindepot med remiser og værksteder findes. Her er hjemstedet for størstedelen af Portugals sidste rest af bredsporede dampmaskiner. Overalt møder man en velvilje og forståelse

Mallet-loko CP E 162 i Senhora da Nora.

Vi handler i . . .

MEJERIUDSALGET

ved Aagaard Olesen

Søndergade 34, Herning. Tlf. 12 06 77

1. kl.s mejeriprodukter – lækkert brød og kager, kolonialvarer samt øl og vand

Forkort rejsen

med en lommeroman fra

NØRREPORT KIOSK

ved Johs. Nielsen

H. C. Ørstedvej 42 . Herning

Telefon 12 17 18

Aviser – uge- og månedsblade samt papirartikler

TERMORUDER – BLYRUDER –
INDRAMNING . . .

Glarimester Ole Ardal Simonsen

Ny Møllevej 5 . Herning

Telefon 22 11 70

Termoruder i standardmål

haves på lager

Åbningstilbud: Blyruder ÷ 10% rabat

Vi handler i . . .

BREDGADES KIOSK

ved Yrsa og Jørgen Josiassen

Bredgade 14 . Herning . Tlf. 12 03 52

Udenlandske tidsskrifter – aviser –
uge- og månedsblade samt stort
udvalg i billigbøger – telegrammer
– papirartikler

TOFTEMARK FOTO

ved Mona Hermansen

Sjællandsgade 4, Herning. Tlf. 12 43 65

Finere portrætfotografering

SELSKABS FOTO – så

LYCA FOTO

Farvebilleder samme aften

Telefon (07) 12 59 33

Smedegade 22 – Herning

Specialforretningen med det store
udvalg . . .

PINGUIN GARN

Østergade 30 – Herning – Tlf. 12 77 24

med verdensry – fransk mode
og kvalitet

Herning

Blikkenslagerforretning

ved Kirkegård Jacobsen

Smallegade 3 A, Herning. Tlf. 12 30 86

Al varme – sanitet og blikkenslager-
arbejde udføres – såvel nyt som
reparationer

DALLS
HERREMAGASIN

Bredgade 29–33 . Herning

HERREHABITTER

Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn – Twist – Trevira

Nyd en god kop kaffe
mens De venter

**RUTEBILSTATIONENS
KIOSK OG CAFETERIA**

ved Henry Pedersen . Herning

Aviser – tobak – chokolade – pølser
Hot-dogs

Først med det sidste nye til de mindste

**BARNEVOGNS
CENTRET**

TH. NIELSENSGADE 92 · 7400 HERNING
TELEFON (07) 12 96 86

(lige ved Silkeborgvej)

VESTERBRO AUTOLAK

ved Villy Østergaard Sørensen

Ringkøbingvej 44, Herning. Tlf. 12 29 54

Såvel hellak som reparationer og pole-
ring udføres med faglig garanti

Vær prisbevidst – tank op hos . . .

UNO-X service

Østergade – Herning – Tlf. 12 87 31

Benzin – olie – dæk – batteriservice

Stort udvalg i autoudstyr

Kvaliteten i højsædet hos . . .

SINGER SYMASKINER

ved Jørgen Brøcker

Østergade . Herning . Tlf. 12 61 77

– og her får De

det bedste byttetilbud

Tapetsalg til fabrikspriser . . .

HERNING TAPETLAGER

Gl. Landevej 155 . Herning

Telefon 12 95 19

Torvegade 21 . Brande

Specialforretningen
med det førende udvalg

MODE, SNIT OG KVALITET

– så gå til . . .

LOKA salonen

ved Lone Thorson og Karin Larsen

Østergade 35 . Herning . Tlf. 22 16 50

Alt indenfor moderne hårpleje
NB. Også åbent mandag formiddag

Vi spiser på . . .

TOUT PRÉT

ved Meta og Magnus Østergård

Østergade 18 . Herning . Tlf. 12 30 08

Et godt madsted til rimelige priser

Køb kun det bedste – det gør vi . . .

Slagtermester HANS IBSEN

Viborgvej 12 . Herning . Tlf. 12 15 59

1. kl.s kød, flæsk samt
hjemmelavet pålæg og viktualier
NB. Smørrebrød såvel daglig
som selskabssmørrebrød

Fodtøj for hele familien

– så gå til . . .

REMO SKO

ved E. Hamborg

Sandagervej 2 . Herning . Tlf. 12 41 30

Kvalitetsfodtøj til fornuftige priser

Ikast

Specialforretningen med
det førende udvalg i ungt tøj . . .

»FREDERIK«

Strøget 46 . Ikast . Telefon 15 34 25

Brande

Damerne går til . . .

Salon »HOS ELIN«

Torvet . Brande . Telefon 18 05 60

Alt indenfor moderne hårpleje

Ringkøbing

**R I N G K J Ø B I N G
L A N D B O B A N K**

Aktieselskab

Telefon (07) 32 11 66

me« på amerikansk licens fra »The Budd Company« i Philadelphia. Moderne personvogne i samme udførelse virker virkelig tiltalende med deres røde brede sæder.

Vouga-linierne

Syd for Porto ad denne hovedlinie mod Lissabon ligger 2 stationer, Espinho og Aveiro, der begge er forbundet med Sernada do Vouga, en station midt i et kuperet terræn ved floden Vouga, med en metersporet bane. Fra Sernada do Vouga går banen videre mod øst gennem kurver, bjerge og dale i et naturmæssigt vidunderligt terræn til byen Viseu, hvor alt endnu ånder idyl, som det har gjort det i mange år. Her er forøvrigt et ganske pragtfuldt hotel, hvor man endog taler engelsk, noget man som turist ikke er forvænt med i Portugal. Der findes også en lille model af den kendte »Manneken - Pis« i et lille anlæg ved siden af banegården. Banen fra Espinho og Aveiro via Sernada do Vouga til Viseu var oprindeligt selvstændig, ejet af et selskab »Valle do Vouga«, men er nu som de øvrige baner fusioneret i CP.

Fra Viseu går mod syd en anden metersporet bane, som også tidligere tilhørte et selvstændigt selskab, til den i Santa Comba Dao har tilslutning til den bredsporede bane, der forbinder Portugals midterste del med Spanien og som bringer befolkningen langs floden Dao i forbindelse med omverdenen.

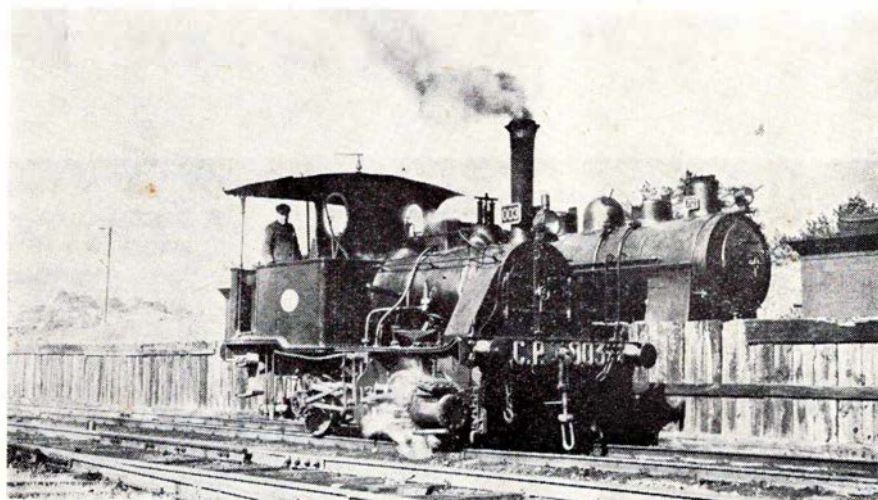
De sydlige smalsporbaner trafikeres for størstedelen med damploko og bogievogne af træ. Bl.a. kører også her de store Mallet-loko af type IBCOT samt nogle sjove små Decauville-loko fra 1910. Syd for Viseu kører mest nogle 2COT-maskiner fra Borsig, årgang 1908, de eneste maskiner, af hvilke der findes fire, som Borsig har leveret.

Yderligere anvender man på begge baner nogle meget små søde skinnebusser med plads til omkring 15-18 mennesker, men den dag jeg var med, var vi vel omkring 25, og det var alle fuldvoksne, for at sige det mildt, portugisiske bønder, der skulle til markedet med alle deres medbragte landbrugsvarer, høns og ænder m.m., som skulle afsættes, så det var en blandet fornøjelse at være passager her, men en stor oplevelse, selv om man meget af tiden ikke så andet end rumpen af en bonde. Lugten vil jeg slet ikke prøve at beskrive, men man kan tænke sig til, hvorledes den kan være i så lille en vogn. Skinnebussen kørte så stærkt, at man ikke havde indtrykket af, at fjedre var opfundet, da den blev bygget, så ved vejs ende havde man på fornemmelsen, at alle ens indvolde var rystet godt løse.

Banerne i Sydportugal, der alle er bredsporede, er nu alle trafikerede af enten dieselloko eller elektriske, så for den jernbaneentusiast, der jagter damp, er der intet at hente. Heldigvis findes de skønneste naturområder også nordpå.

Som det forhåbentlig fremgår af ovenstående og måske mest af billederne, er Portugals nordlige områder et besøg værd. Og så må man naturligvis heller ikke glemme den billige vin og de små kulinariske specialiteter, som landet byder på, mest i form af fisk. Men på det jernbanemæssige område vil der i de kommende år ske store ændringer, det gælder derfor om at tage en rask beslutning og realisere drømmen snarest. Måske er der én, der vil tage initiativet til at arrangere en fællesrejse dertil?

Holden er i alt fald hermed givet op til det.

CP bredsporet loko 003 bygget hos Cockerill i 1890.

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

... og pengene sætter vi i

Den bedste service får vi hos ...

ESSO service

ved mekaniker Henning Petersen
Strandby Kirkevej 216 . Esbjerg
Telefon 13 41 02

Stort udvalg i autoudstyr samt tilbehør
1. kl.s autoreparationer og pladearbejde
udføres med faglig garanti til rimelige
priser

Forkort rejsen

med en lommeroman fra

JERNE KIOSKEN

Skolebakken 130 . Esbjerg . Tlf. 12 30 91

Aviser, uge- og månedsblade
samt tobaksvarer

Sluttelig lidt talmæssige oplysninger om CP:

Samlet banelængde, sporvidde 1665 mm: 2807 km.

Samlet banelængde, sporvidde 1000 mm: 759 km.

Elektrificeret strækning, alt sammen bredspor: 396 km.

Antal damplokomotiver i 1968: 135.

Antal ellokomotiver i 1968: 35.

Antal elmotortog i 1968: 59.

Antal diesellokomotiver i 1968: 69.

Antal skinnebusser og motortog i 1968: 67.

De 5 forannævnte: 1665 mm sporvidde. Antal smalsporede damplokomotiver i 1968: 68.

Antal smalsporede skinnebusser i 1968: 26.

-tl-

Fredericia

Det betaler sig at købe ind hos ...

E-K MARKED

Vesterbrogade 30 . Fredericia
Telefon 92 63 24

Besøg specialforretningen

indenfor radio, TV, båndoptagere samt radiotelefon

Vesterbrogade 46 - Fredericia
Telefon 92 05 18

Når det gælder sy- og strikkemaskiner går man til ...

Prinsessegade 35 . Fredericia
Telefon 92 58 06

VESTERBROS CAFETERIA

ved Henry Gadegård

Vesterbrogade 31 . Fredericia
Telefon 92 26 63

Pølser - Hotdogs - Små varme retter -
is - sodavand - æbleskiver samt kaffe
med brød - smørrebrød
Åbent fra kl. 8-24

Gør en god handel -
De er i centrum hos ....

Vendersgade 18 - Fredericia
Telefon 92 34 68
Kjoler - Konfektion

Der er Dalsøgas til ethvert formål

ved K. Andersen
Taulov . Telefon 56 21 42

SLAGTERMESTER PER LUND

Kongensgade 74 . Fredericia
Telefon 92 12 81

1. kl.s kød, flæsk samt
hjemmelavet pålæg og salater
NB. Vi salter og røger for Dem
fra dag til dag

Briller køber vi hos ...

BRILLE CENTRUM

Danmarksgade 20
7000 FREDERICIA-Tlf. (05)924630

Centret for moderne optik

Ind til ...

CHEVRON service
ved Hardy Christensen
Egeskovvej 105, Fredericia
Telefon 92 39 27

Benzin - Olie - Vask - Smøring
Alt i autotilbehør
Quick service udføres

Vi handler i

MEJERIUDSALGET

ved R. Jensen

Vesterbrogade 44, Fredericia, tlf. 921035

Alt i 1. kl.s mejeriprodukter, kolonial-
varer, øl, sodavand og tobaksvarer

Vær elegant og moderigtig klædt
i tøj fra ...

ØRNTOFT

Damekonfektion - Kjoler

Vendersgade, Fredericia. Tlf. 92 61 31
(Sparekassens bygning)

Stedet, hvor man køber
MODERNE BOLIGTEXTILER ....

GARDIN HJØRNET

ved E. D. Madsen

Danmarksgade 6 - Fredericia
Telefon 92 73 83

Vi tager mål - klipper - syr og mon-
terer for Dem

Vi kører til ....

TEXACO SERVICE

ved Einar Jensen

Vejlevej - Fredericia - Telf. 92 58 48

**Benzin, olie, vask, smøring samt
autoudstyr - Quick-service udføres**
Åbent kl. 7-23 - søndag kl. 8-23

TV HUSET

Vasegården . Fredericia . Telf. 92 44 68

Stort udvalg indenfor RADIO - TV -
BÅNDOPTAGERE - KASSETTESYSTEM
samt de mere avancerede systemer

Ind til

ESSO SERVICE

ved E. Haudrum

Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 55 60

**Benzin, olie, vask, smøring, autorepara-
tioner samt Quick-service udføres**
Undervognsrensning og -behandling

Vi kører til ....

CHEVRON SERVICE

ved mekaniker Hans Jørn Hermansen

Hjørnet af Treldevej/Ndr. Ringvej

Fredericia - Telefon 92 50 30

**Benzin - olie - vask - smøring - auto-
tilbehør - Quick-service udføres**

Køb brød med hjem til kaffen fra ...

NIC. CHRISTENSEN

BAGERI OG CONDITORI

Danmarksgade 1 . Telefon 92 02 20

FILIAL:

Rahbecksvej 6 . Telf. 92 01 20

Hvorfor give mere, når De kan få
høj kvalitet til lav pris ...

KH Fyringsolie

Telefon 92 67 60

F. D. VASK

Vendersgade 63 . Fredericia

Telefon 92 11 55

Nummeret for moderne tøjhygiejne
Såvel vask som kemisk rens og pres
NB. Vi henter og bringer gerne

Alt i årstidens friske fiskesorter
- så gå til ...

NØRBROS FISKEHANDEL

ved K. Feltendahl

Nørrebrogade 17 . Fredericia

Telefon 92 73 90

Stedet for moderne hårpleje ...

Salon NEFERTETÉ

ved Kerry Anker Olsen

Ansgarvej 15 . Fredericia

Telefon 92 73 32

Såvel dame- som herreklipping udføres

ANDELSBANKEN

A. m. b. A.

FREDERICIA AFDELING

Danmarksgade 14

SKANSEVEJ AFDELING

Skansevej 50

MODEL-JERNBANE

øjemål er ikke så nøjagtigt, og ens hånddelag ikke så sikkert som man selv tror.

En endnu simplere og tilmed mere nøjagtig metode vises på fig. 1.

En skydelære indstilles på den ønskede bredde, og skyderen spændes fast med klemskruen, hvis der altså er en sådan monteret på skydelæren.

Nu anbringer vi klæbestrimlen over målegrebet og skærer med et barberblad langs målegabets flader. Strimlerens bredde er nu altid ens, og altid lig skydelærens indstillede mål.

Der er kun én ulempe ved denne metode. Den kan ikke benyttes til udskæring af strimler, smallere end ca. 1,5 mm. Ved udskæring af endnu smallere strimler, benytter vi et nyt trick.

Klæbestrimlen anbringes simpelt hen på kanten af et tilsvarende tykt stykke messingblik, fig. 2.

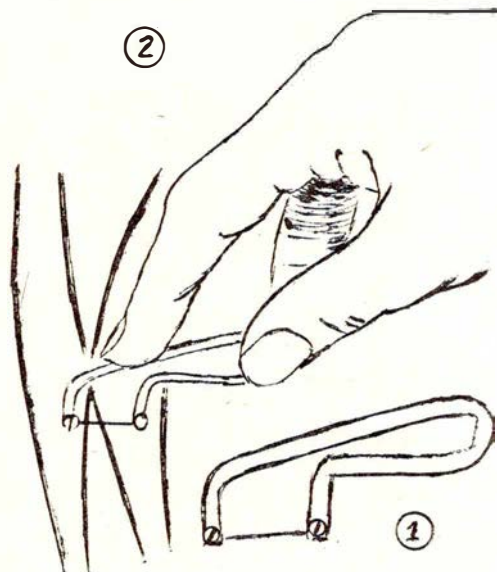
Det overskydende tape skæres af med barberbladet, og den ønskede strimmel lader sig let fjerne fra blikkanten.

De smalle strimler er velegnet til staffering af loko og vogne.

Blot skal man sørge for at vælge en tapekvalitet med konstant klæbeevne. Visse tapearters klæbemasse bliver til en fedtet substans efter nogen tids forløb.

Kulørt tape er velegnet til fremstilling af skorstensbånd, DSBs rød/hvide og privatbanernes do. eller blå/hvide. Enkelte selskaber bruger også grønt i deres symbol.

J. B. Dyrkilde.

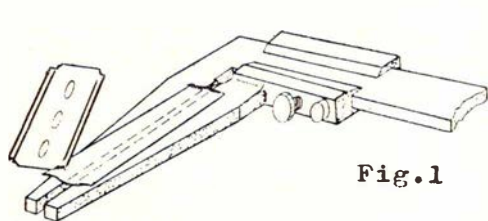
Minisav til sporisolationer.
(Se artiklen side 375 i nr. 12).

Staffering med tape

Tape af forskellig art og farve er ofte en nyttig ting at have ved hånden. Det ved de fleste modelbyggere.

Tape kan være en tredje hånd. Tape kan holde sammen på ting. Tape kan bruges til afdækning osv.

Det forekommer af og til, at man får brug for et antal ens tapestrimler, f. eks. til afdækning under lakering, ved maling af advarselsstriber, ved fremstilling af vinduessprosser eller lign.

Hjælp til beskæring af tape.

Det kan imidlertid være noget af et problem at få disse strimler i samme bredde.

Et gammelkendt råd siger, at man skal klæbe et tapestykke på en ren glasplade og udskære de ønskede strimler med et barberblad langs en stållineal.

Det lyder simpelt, men det er nu ganske svært alligevel. Strimlerne bliver næsten altid af forskellig bredde. Ens

at tobaksrøg i stuen kan ødelægge blitzoptagelser på farvefilm.

at en elektronblitz helst skal bruges en gang om måneden, for at holde kondensatorerne i form.

at gamle batterier ikke må blive siddende i blitzten, fordi der med tiden løber væske ud af dem.

at ledetallet for en blitz bliver tre gange så stor når man bruger en 27 din film i stedet for en 18 din.

at man får naturligt lys ved at kaste blitzens lys op i loftet eller mod væggene bort fra motivet.

at blænden ved indirekte blitzlys skal stå på ca. en sjettedel af ledetallet, dvs. f. eks. blænde 8 hvis ledetallet er 48 osv. at spaltelukkeren i et ESR-kamera (spejlrefleks) ikke må stå på kortere lukketid end angivet i brugsanvisningen og markeret ved farve eller symbol på tidsskalaen (oftest 1/60 eller 1/25 sek.).

Hvad betyder:

Blitzautomatik?

Kameraets blænder er koblet med afstandsindstillingen, så der automatisk blændes op ved længere afstande og blændes ned ved kortere afstande. På en skala har man selv i forvejen indstillet blitzens ledetal.

Computerblitz?

Elektronblitz, der automatisk giver svagere lys ved kortere afstande. Kan ikke bruges sammen med blitzautomatik, kun hvis man lukker for computerautomatikken.

Programlukker?

Automatikken bestemmer både blænde og lukkertider efter lysforholdene.

Automatik med blændeforvalg?

Man skal selv vælge blændetallet, hvorefter den elektroniske lukker automatisk indstiller den korrekte tid efter lysforholdene.

Automatik med lukkerforvalg?

Lige omvendt: her indstiller man selv lukkertiden, hvorefter automatikken stiller den korrekte blænde efter lysforholdene.

Automatisk springblænde?

Blænden er lukket helt op, for at give et tydeligt søgerbillede i spejlrefleks-kameraet. Når man trykker på udløserknappen, springer blænden automatisk ned på det tal som man i forvejen har indstillet.

FOTOHOBBY

Forskellige tips og råd til fotoamatører

Vidste De...?

at røde øjne ved blitzoptagelser kan undgås ved at tænde masser af lys i stuen.

Fredericia

RESTBODEN

Vendersgade 41 . Fredericia

Telefon 92 44 21

Et væld af billige stofrester
i alle kvaliteter

Vi forer

Burda og Simplicity snitmonstre

Gaveideer finder man hos ...

BRUGSKUNST

Danmarksgade 47 . Fredericia

Telefon 92 51 70

Åben fra 10-12 og 14-17.30

fredag til 20 - lørdag 9-12

Det store udvalg i håndforarbejdede ting med særpræg og hygge, gerne på bestilling.

NB. Vi modtager håndlavede ting til videre salg.

Ungdommelige FRUEKJOLER

til rimelige priser ...

KJOLEHUSET

M. Drasbek

På Vesterbro . Fredericia . Tlf. 92 31 40

- God smag koster ikke mere -

Vi kører til ...

AUTO »MOBIL« VÆRKSTED

ved mekaniker Mogens Andersen

Egeskovvej 119 . Fredericia

Telefon 92 47 14

Benzin - olie - smøring - autotilbehør

NB. 1. kl.s autoreparationer samt opretning udføres på alle vognmærker

Ind til ....

CHEVRON service

ved mekaniker Ove Hermansen

Sjællandsgade 33 - Fredericia

Telefon 92 42 90

Benzin - olieskift - vask - smøring - autoudstyr - Quick-service samt reparationer udføres

Vejle

Specialforretningen
med det førende udvalg ...

TÆPPE-FORUM

Borgvold 6 . Dæmningen 24 . Vejle

Telefon 83 03 83

DERES LAVPRIS-TÆPPEMARKED

Vejle

Vor leverandør er ...

TEJNEN SMØRREBRØD

ved Grethe Jacobsen

Dæmningen . Vejle . Tlf. 83 00 35

Lækkert selskabssmørrebrød

samt anretninger leveres på bestilling

Husk god daglig madpakke

LIDO Salonen

ved Marie Nielsen

Fredericiavej 88 . Molholm . Tlf. 82 44 10

Alt indenfor moderne hårpleje -

permanent - mini vague - toning

- vandondulation samt klipning

Ind til ...

INDBO

Hvass' Eftf.

Grønnegade 12 . Vejle . Tlf. 82 01 77

Det moderne center for

Stereo, radio, TV og båndoptagere ...

ØNSKE-RADIO

Vedelsgade 93 - Vejle - Telf. 83 00 38

1. kl.s reparationer udføres med

faglig garanti

Vor leverandør ....

BRO's BLOMSTER

Kirkegade 7 - Vejle - Telefon 82 26 44

Blomster, buketter samt dekorationer
og kranser

VEJLE KARROSSERIFABRIK

og AUTOOPRETNING

Frederikshøjvej . Vejle . Telf. 82 24 88

Spec.: Personvognsopretning

Horsens

**TAND-
TEKNIK**
CARSTEN THOMSEN

SØNDERGADE 25¹ - HORSENS
(overfor rådhuset)

TELEFON 61 06 66

Åbningstid:

Mandag - torsdag 8,30 - 17,30

Fredag 8,30 - 20,00

Lørdag efter aftale

Horsens

HORSENS SMØRREBRØD

ved

smørrebrødsjomfru Bente Godttfredsen
og kok Jens Erik Godttfredsen

Lovenørnsgade 44 . Telefon 62 52 62

God daglig madpakke

samt lækkert selskabssmørrebrød

til priser fra kr. 2,60

Mand.-onsd. 6-18 - torsd.-fred. 6-22

- lørdag 11.30-22 - søndag 17-22

Vor dækekspert er ...

HORSENS
Dækcenter
(05) 62 76 83
Kirkegårdsalle 5 • 8700 HORSENS

Stort udvalg i radial- og diagonaldæk
samt helgummierede tyske slidbane-
dæk - hjulafbalancering og dækafret-
ning på moderne apparatur.

NB. Specialrabat til etatens folk

Centralvarme - dampanlæg - vand-,
gas-, sanitet- og blikkenslagerarbejde
- så ...

G. DALHOFF KNUDSEN

ingeniør m. af i.

K. V. Kochs Eftf.

Kattesund 12 . Horsens . Tlf. 62 27 00

Tilbud og overslag gives uden forb.

Det store udvalg i

STEREO - RADIO - TV samt

BÅNDOPTAGERE finder De hos ...

BYENS RADIO

ved Max Christensen

Smedegade 61 . Horsens . Tlf. 62 11 59

Vi handler i ...

Beringgårdens Smørrebrød

ved Bertha L. Hansen

Kongensgade 10 . Horsens . Tlf. 62 22 77

God daglig madpakke - lækkert sel-
skabssmørrebrød samt anretninger

leveres overalt

Vær moderigtig klædt

i tøj fra ...

LUDVIG

Jessensgade 5 . Horsens. Tlf. 62 08 10

Det store udvalg i kvalitetsmøbler
finder man hos ...

HORSENS MØBELLAGER

Smedegade 31-33 . Horsens

Telefon 62 61 62

NB. Til funktionærer ydes

15% kontantrabat

Spændende teknik

Hvis man har et kamera med manuel betjening af både blænde og tid, kan man give sine billeder et yderst dramatisk indtryk af fart og bevægelse.

Man indstiller lukkeren på en af de lange tider, f. eks. 1/8 sek. og følger nu det bevægelige motiv i søgeren. Blænderen skal tilsvarende antal trin ned, for at give filmen den rigtige lysmængde.

Dette lykkes fint med racerbiler, motorcykler og f. eks. dansere.

Sørg for at stå tæt ved scenen og skyd en hel række optagelser. Man må regne med en del kassable optagelser. Men dem der sidder lige i øjet er spændende at se på.

Effekten er især meget virkningsfuld på farvelsbilleder, men de kasserede optagelser bliver naturligvis lidt kostbare. Alligevel skulle man prøve det – og så vise en hel stribe af dem på hurtig skift med musik fra en båndoptager. Det gør lykke hos tilskuerne.

Fotoleksikon

ASA og DIN tallene angiver filmens følsomhed. 18 DIN = 50 ASA. Hver gang DIN bliver tre gange større, fordobles ASA-tallet, f. eks. er 21 DIN lig med 100 ASA. Når DIN bliver ti større, tidobles ASA-tallet – f. eks. 31 DIN = 1000 ASA.

Afsfærisk linseelement i et kameraobjektiv er meget dyrt at fremstille, men det giver andre korrektionsmuligheder for afbildningsfejl, end de sfæriske (kugleformede linseoverflader).

Knud Sidal.

PERSONALIA

Jernbanerestaurationserne

Direktør Vagn Hansen, Hotel Princess, Herning (31), er fra 1. februar ansat som direktør for DSBs restaurationsvirksomheder vest for Store Bælt. Leder af restaurationserne øst for Store Bælt bliver direktør Preben Madsen, København H.

Ny pressechef

Pressechef K. Henning Petersen, generaldirektørens sekretariat, vender fra 1. februar tilbage til Danmarks Radio. Ny pressechef bliver Helge P. Olsen, Politiken.

Afkedigelser efter ans.

Stationsforstander E. Andersen, Gedser, 68 år.

Stationsforstander G. Dalgaard, Kvistgård, 69 år.

Stationsforstander S. A. Jensen, Snekkersten, 70 år.

Overingeniør W. Wessel Hansen, Signalvæsenet, 67 år.

Overtrafikinspektør A. J. P. Aarkrog 69 år.

Stationsmester A. Hansen, fh. Thorsø, 55 år.

Eskilstrup

Trafikekspedient V. A. Larsen, dtj Korsør, er konstitueret som stationsmester ved Eskilstrup st., hvor stationsforstander A. J. Nyholm har søgt afsked, 69 år.

DØDSFALD

Overarkitekt K. T. Seest, fh. Sølvgade, 93 år.

Togfører F. J. Frederiksen, fh. Østerport, 87 år.

Carl M. Clausen, fh. cvk København Gb, 86 år.

Stationsmester J. Vesterager, Brejning 1942-59, 82 år.

Hovedkasserer i DJF fh. togfører L. M. S. Thorup, 81 år.

Lokofører H. L. Gregersen, fh. Fredericia, 78 år.

Rangerformand H. A. H. Ritnagel, fh. Kbhvn. Gb, 78 år.

Overportør T. F. Jensen, fh. Vojens, 76 år.

Stationsbetjent K. A. Jørgensen, fh. Klampenborg, 78 år.

Lokofører A. V. A. Rundstrøm, fh. Nyborg, 75 år.

Lokofører J. M. Engedal, fh. Nyborg, 73 år.

Horsens

JASON

ALT I LÆDERVARER

Søndergade 44 . Horsens . Tlf. 62 47 48

LYSET

EL-INSTALLATIONSFORRETNING

ved E. Køpke Sørensen

Kongensgade 8 . Horsens . Tlf. 62 59 87

Alt indenfor moderne belysninger

samt el-installationer udføres

Batterier og ledninger til høreapparater

Ny moderne fodklinik!

HANNE FLINDT MØLLER

exam. fodspesialist

Borgmestervej 1, Horsens. Tlf. 62 74 40

Behandling af ligtorne, nedgroede

negle – hårdhuds-dannelser – deforme

negle – knyster m. m.

Åben mandag-fredag kl. 9-16

Skanderborg

Det store udvalg i legetøj

samt gaveartikler – finder De hos ...

»TANTE LILLI«

Adelgade 64 . Skanderborg

Telefon 52 05 62

Kjellerup

Hvorfor give mere – når De kan få
HØJ KVALITET til en LAV PRIS ...

FYRINGSOLIE

Telefon (06) 66 70 96

Ester Hansen . Demstrup . Kjellerup

**husholdningsgas
autogas
industrigas**

8220 BRABRAND . TELEFON (06) 26 04 00
LØGSTØR - VEJEN - ODENSE - NÆSTVED

MALERFIRMA

SJØREEN & CO. A/S

Jens Baggesensvej 41 . Århus

Telefon (06) 16 56 33

Randers

Vi anbefaler et besøg på den nyrestaureerede

D S B RESTAURANT

Randers

Et hurtigt spisested i hyggelige omgivelser

Ny vært: **Haubarth Johansen**

Jernbanens vognmand

M. O. MARKUSSENS EFTF.

ved Knud Thomsen

Godsekspeditionen - Randers

Telefon 42 05 80

Vær prisbevidst - tank op hos

UNO-X

ved N. E. Mikkelsen

Mariagervej 135, Randers. Tlf. 42 45 51

Benzin - olie - autoudstyr - autogummi

NB. Alle dækmærker føres -

Quick-service udføres

Følg **GULFSTRØMMEN** til ...

GULF service

ved R. Sollok Mortensen

Strømmen 26 . Randers . Tlf. 42 30 04

Benzin - Olieskift - Smøring

Autoudstyr - Quick-vask

Autoreparationer udføres

Ind til ...

ESSO SERVICENTER

ved Kurt Jørgensen

Århusvej 96 - Randers - Tlf. 42 32 63

Benzin - olie - vask - smøring - auto-

udstyr - Quick-service udføres - Selv-

vask i automat eller egne båse

MODERNE & STILBELYSNING

køber man hos ...

SMITH LARSENS EFTF. I/S

Snaregade 4 - Randers

Telefon 42 01 67

B P service

ved A. Bjerre Petersen

Udbyhøjvej 7 - Randers - Tlf. 43 36 16

Benzin - olie - vask - smøring -

autoudstyr - dæk - batteriservice

Husk vor kiosk med aviser, blade og tobaksvarer m. m.

Vi anbefaler ...

K. J. GLAS

Boulevardgården, hj. af Vinkelvej/Nørre

Alle - Randers - Tlf. 43 25 42

Alt indenfor glasarbejde samt vindues-
polering udføres

Tank op hos ...

MOBIL SERVICE

ved Kristian Lauest

Aarhusvej 79 - Randers - Tlf. 42 97 56

Stort udvalg i autoudstyr. Dæk- og

batteriservice samt quick-service udf.

**NB. Husk kiosken med chokolade, is
tobaksvarer og blade**

Vær prisbevidst når det gælder

FYRINGSOLIE - ring til ...

SPENTRUP OLIE

ved G. Grann

Vedbenvej 1 . Spentrup . Tlf. 47 71 00

En god gaveidé

- et ur fra ...

UR-SERVICE

ved F. H. Christensen

Rådhusstorvet 2 . Randers . Tlf. 43 29 90

Uforbindende tilbud gives

på reparationer

Den personlige gave finder De hos ..

EIGIL NØHR

GULD - JUVELER

Rådhusstorvet 6, Randers. Tlf. 43 33 10

**NB. Håndarbejde fremstillet på eget
værksted**

Stedet for moderne hårpleje...

ROTHMANNs DAMESALON

ved Bodil Østergaard

Nyvej 21 . Randers . Tlf. 42 28 87

1. kl. individuel hårpleje udføres

»HUNDESALONEN«

ved Lise Madsen

Rosengade 2 . Randers . Tlf. 43 06 55

1. kl.s trimning - klipning og bad

Daglig dyrlægevagt

Åbent fra 8-15 - Lørdag lukket

Specialforretningen med det
førende udvalg i autoudstyr ...

AUTO-MAGASINET

ved L. Spange

Kirkegade 13 . Randers . Tlf. 42 63 08

NB. Overtræk og måtter

til samtlige bilmærker -

Vi handler hos ...

SLAGTER TÜCHSEN

Kirketorvet 11 - Telefon 42 25 51

Mariagervej 44 - Telefon 43 12 46

RANDERS

**Kød, flæsk, pålæg samt alt i
viktualievarer**

Til hverdag som til fest anbefales

»TOP SMØRREBRØD«

ved Ketty Fisker Pedersen

Vestergade 24 . Randers . Tlf. 43 45 45

God daglig madpakke - Lækkert
selskabssmørrebrød samt anretninger
leveres på bestilling

Silkeborg

- Køb kun det bedste - det gør vi!

Slagtermester F. HVIIDBERG

Århusvej 35 . Silkeborg

Telefon 82 17 72

Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt
hjemmelavet pålæg og salater

»Bag den gode smag«

MØNSTERBAGERIET

Sanatorievej 14 . Silkeborg

Telefon 82 86 92

1. kl.s lækkert brød og kager

NB. Morgenbrød udbringes

lørdag-søndag over hele byen

Det store udvalg i DYR - FUGLE -
FISK - PLANTER samt TILBEHØR - så

Varer forsendes over hele landet med
garanti for levende ankomst

Er De lækkersulten, så husk ...

»GRILLEN«

Borgergade 18 . Silkeborg . Tlf. 82 75 02

Alt i grill-specialiteter som:

Kyllinger - Forårsruller - Bøfsandwich

Hot dogs - Pommes frites m. m.

PHILIPS REKORD RENS

Skolegade 21 - Silkeborg - Tlf. 82 52 35

Rekord Rens er ikke kilo-rens - men

kvalitetsrens til kilo-pris

(P-plads overfor)

TOLSTRUP CYKLER

ved Arne Pedersen

Frederiksberggade 14 . Silkeborg

Det store udvalg i cykler,

autocykler samt tilbehør -

1. kl.s reparationer udføres

Aut. PUCH forhandler

Telefon 82 24 78

O.sIGNALFORMAND K. J. THOMSEN,
fh. Ålborg, 71 år.
LOKOMESTER J. C. DANIELSEN,
Ddt København Gb, 66 år.
LOKOFØRER E. L. J. JUSTESSEN,
fh. Randers, 66 år.
VOGNOPSYNSMAND J. C. MØLLER,
Fredericia, 64 år.
TOGFØRER J. C. CHRISTOFFERSEN,
Nyborg, 59 år.
LOKOFØRER J. LUNDUM ANDERSEN,
Århus, 44 år.
LOKOFØRER G. LØGSTRUP,
Århus, 42 år.

BOGHJØRNET

Fremads Folkebibliotek

De to næste bøger i Bogringens udgivelser er udkommet sidst i november.

Ursula Zilinsky:

FØR SOLEN GIK NED - 1-2

På dansk ved Michael Tejn.

Omslag ved Povl Norholt.

455 sider. Kr. 39,50, ib. 49,50.

I abonn. kr. 35,50, ib. 43,50

Fremads Folkebibliotek/Bogringen

Ursula Zilinsky - hvem er det? Sådan sagde man også engang om Harold Robbins, John Braine, Ayn Rand og mange andre, der med et slag opnåede berømmelse som forfattere af bestseller-underholdningsromaner af bredde og kvalitet.

Med »Før solen gik ned« som for første gang udkommer på dansk i Fremads Folkebibliotek, har Ursula Zilinsky placeret sig blandt eliten af nutidige forfattere af underholdning på højt plan. Hendes bog er en bredt anlagt skildring af de vigtigste begivenheder i de sidste 50 års europæiske historie, som den opleves af to gammeleuropæiske aristokrater, fætrene Istvan Halyi og Jean Riebeck.

Vi møder fætrene som små drenge i Wien før første verdenskrig og følger dem til tiden omkring opstanden i Ungarn 1956.

Die Märkische Lokomotivfabrik

28 sider, ill. Ca. kr. 10,00.

Fotographierter Klein- und Strassenbahnen

36 sider, ill. Ca. kr. 24,00.

Die Harz und seine Eisenbahnen

24 sider, ill. Ca. kr. 10,00.

Verlag Werner Böttcher,

Hohe strasse 57, D-46 Dortmund.

Forlaget har - som tidligere omtalt - specialiseret sig i helt nøgterne småhæfter om jernbaneforhold, hvor forfatterne graver helt til bunds for at finde så at sige enhver detalje i det behandlede emne. Det er da også fælles for tekst såvel som billeder i disse hæfter, at kvaliteten er af høj standard, hvad det historiske angår, men at billederne på grund af deres alder ikke altid er lige klare. Men sådan må det desværre være.

Braunschweig's Eisenbahnen und Strassenbahnen

60 sider, ill. Ca. kr. 25,00.

Verlag Wolfgang Zeunert

Hauptstrasse 43, D-317 Gifhorn.

Braunschweig lige ved zonegrænsen og ret nord for Harzen er et kendt mål for mange danske turister, og jernbaneforholdene specielt med de af zonegrænsen brudte linier giver nok af historie til eftertanke og studie. Bogen behandler Statsbanerne, men lægger nok hovedvægten på de private linier, der vel i dag stort set har mistet deres betydning.

Railways and War before 1918

154 sider, ill. Ca. kr. 25,00.

Blandford Press, 167 High Holborn,

London WC1V 6PH.

Jernbaner og krig. Banerne har altid haft overordentlig stor betydning i krigen, og magter eller hære med gode forbindelseslinier har altid betydet bl. a. gode banestrækninger. Her ser vi udviklingen fra den amerikanske borgerkrig over de sydafrikanske krige og til slutningen af første verdenskrig. Der er en lang stribe tegnede illustrationer med farve, og dertil en fortræffelig tekst som sammenstykket af de mange enkeltdele - giver en spændende historisk oversigt.

Signale der Schweizer Bahnen

136 sider, ill. Ca. kr. 60,00.

Orell Fiüssli Verlag,

Nüscherstrasse 22, CH-8022 Zürich

Denne bog giver en samlet oversigt over de signaltyper og billeder, der benyttes af samtlige schweiziske baner. Det svarer næsten til DSBs udgave over DSBs egne typer, men her er fremstillingen noget mere populær og let forståelig, ikke helt den cancellistil, der stadig slår kraftigt igennem mange steder. Det er morsomt at se, hvor vi - så lang tid det gjaldt semaforer - fulgte nogenlunde ad, men ved videreudvikling til dagslyssignaler er udviklingen blevet vidt forskellig i de forskellige lande.

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 - Postgiro 78 63

Mandag, tirsdag og onsdag 9.30-16.00

Torsdag 9.30-17.00

Freitag 9.30-17.00 og 18.00-19.30

DORTHE KOLONIAL

v/ Dorthe Gammelgaard

Jernbanevej 35 - Silkeborg

Alt i kolonial - konserver - vine -

spirituosa samt tobaksvarer .....

Prøv vor ekstrafine kaffe

Telf. 82 14 55

Vejen til bedre service ...

BP service

ved H. E. Husted

Borgergade 71 . Silkeborg

Telefon 82 46 61

benzin - olie - vask - smøring

quik-service

Tag brød med hjem til kaffen fra ...

S Ø N D E R G A D E S

H J E M M E B A G E R I

ny indehaver: KNUD WULSTEN

Søndergade 36 . Silkeborg . Tlf. 82 26 22

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

GULF service

ved mekaniker Lund Laursen

Vestergade 91 . Silkeborg . Tlf. 82 29 15

benzin - olie - vask - smøring -

autoudstyr - alle reparationer ud-

føres med faglig garanti

Århus

Byens eleganteste køkkenudstilling

køkkenmiljø

ved Bent Ole Winther

Sdr. Allé 12 . Århus . Tlf. 12 21 57

Eneforh. af det exclusive

poggenpohl køkkenprogram

Deutsche Bundesrepublik und Berlin

Michelin Grüne Reiseführer

1972 Michelin Deutschland

Michelin Reifenwerke AG,

Touristikabteilung, Postfach 21 0820

D-75 Karlsruhe 21

To helt uundværlige bøger for de, der på egen hånd vil rundt i Tyskland og

Ålborg

NORVIN & LARSEN

Entreprenører
Entreprenørgården
Guldbæk pr. Godthåb
Telefon (08) 38 52 55
udfører arbejde for DSB

Ind til

SERVICENTER

ved Ib Simonsen
Jyllandsgade 22 - Ålborg - Tlf. 13 90 50
Stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres
NB. Autoudlejning af nye Volvo - WW
samt Pick-up

Dyrevenner glæd jer ...

LYKKES DYREHANDEL

ved Mona og Benny Lykke
Kastetvej 15 . Ålborg . Tlf. 13 14 75
Ålborgs største udvalg i fugle,
fisk og planter m. m.
Vil De gøre lykke, så kig ind ...

TANDLÆGE

REGIN MUNCH NIELSEN

Jens Mose's Eftf.
Vesterbro 54 . Ålborg . Tlf. 12 12 02

Køb kun det bedste
- det gør vi ...

SLAGTER RIEHM'S EFTF.

L. Hylke Pedersen
Østerbro 74 . Ålborg . Tlf. 13 47 53
1. kl.s kød, flæsk
samt hjemmelavet pålæg

Tag brød med hjem til kaffen fra ...

BRUUN'S BAGERI

Rutebilstationen . Ålborg . Tlf. 12 74 20
Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Vi kører til ...

ANNEBERGVEJ AUTOOPRETNING

ved Søren Høyer
Annebergvej 72 . Ålborg . Tlf. 12 50 53
Karrosseriarbejde - Opretning -
Rustskader - Undervognsbehand-
ling - Dinitrol

Vi træffes kl. 9.00-17.00
undtagen lørdag
TANDTEKNIK
PÅHLMAN HAFSTRØM
Algade 11 . Ålborg . Tlf. 13 23 02

Det store udvalg i STRIKKEGARN
finder vi i specialforretningen

MODE GARN

ved J. Larsen og M. Frandsen
Kastetvej 58 - Ålborg - Tlf. 12 14 54

Skalborg

TANDLÆGER

ELLEN og JØRGEN THOLSTRUP

Lindemborgvej 91, Skalborg. Tlf. 182270
(Bonderupgård)
Konsultation: Kl. 9-17, lørdag kl. 10-12

Nørresundby

Forkort rejsen med
en lommeroman fra ...

NR. UTRUP KIOSK

ved N. J. Madsen
Hjørringvej 40 . Nørresundby
Telefon 17 39 20
Aviser - uge- og månedsblade samt
telegrammer. - NB. Stort vareudvalg

Hjørring

**SINGER SYMASKINER
& JERSEY CENTER**
Skolegade 1 . Hjørring . Tlf. 92 19 53

Stort udvalg i stoffer og tilbehør
til syning. Alle mærker maskiner
repareres

Hjørring

Vi handler i ...

DET BLAA HJØRNE

Jernbanegade 27, Hjørring. Tlf. 92 06 20
Kolonial - vin - tobak - konserver
Bedst og billigst

Specialforretningen
med det store udvalg ...

BONBONNIEREN

BYENS CONFECTURE CENTER
Strømgade 16 . Hjørring . Tlf. 92 15 35
Stedet for lækkermunde - også for Dem

Vær moderigtig klædt
- i tøj fra ...

BARBA-RELLA

Østergade 54 . Hjørring
Telefon 92 48 50

»Bag den gode smag«

KURT CARSENS BAGERI

(Dinesens Eftf.)
Østergade 50 . Hjørring . Tlf. 92 47 27
1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne

Frederikshavn

Når det gælder TV - RADIO
BÅNDOPTAGERE - STEREO
- så gå til ...

DANA RADIO

Byens Hi-Fi center
Søndergade 126 . Frederikshavn
Telefon 42 53 63

SKIPPERS GRILL BAR

Søndergade 133 . Frederikshavn
Telefon 42 37 89
Lækre kyllinger - bøfsandwich - for-
årsruller - fiskefilet - medisterpølse -
Houlbergs pølser - pommes frites -
fadøl - sodavand - kaffe - is m. m.
Åbent fra kl. 11 til 24

Hobro

Salonen for moderne hårkunst .....

FØTEXHUSETS

DAME- og HERRESALON
ved Anni og Toni Quaranta
Adelgade 73 - Hobro - Tlf. 52 21 80
1. kl.s individuel behandling udføres

holde ferie. Michelin er gammelkendt, så det er næsten ikke nødvendigt at nævne, at alle hoteller er bedømt for komfort, mad, beliggenhed, priser og hvad ved jeg, en virkelig nyttig håndlanger når man begiver sig ud i det helt uviste.

Geschichte der deutsche Kriegsloko Reihe 52 und 42

Verlag Otto Slezak,
Reiösslgasse 9, A-1040 Wien.
Ca. kr. 70,00.

Tyskland havde før og under krigen en lang række interessante loko af stor type, som i vid udstrækning gjorde tjeneste også uden for Tysklands grænser, bl. a. i Rusland på de fra bredspor konverterede baner. Forfatteren har lagt et stort arbejde for dagen for at finde frem til alle disse og deres skæbne, og det er lykkedes i forbløffende grad. Bogen er speciel, men af interesse for mange.

Kahlenbergbahn

16 sider, ill. Ca. kr. 9,00
Verlag Otto Slezak
Reiösslgasse 9, A-1040 Wien.

Banen ligger i nærheden af Wien, og den består dels af en normalsporet strækning tandhjulsbane, dels en svævebane. Vi får banens historie og nogle dejlige billeder fra strækning og stationer, en lille bog, der giver et godt tip til næste ferie i Østrig.

Die Lokomotiven Jugoslawiens

196 sider, ill. Ca. kr. 70,00.
Verlag Otto Slezak,
Reiösslgasse 9, A-1040 Wien.

Jugoslavien er et jernbanemæssigt interessant land, dels fordi det endnu har noget af den glorie over sig, der er forsvundet i vore mere fremskredne samfund, dels fordi der findes så mange strækninger som de specielle forhold holder liv i, at vi kan opleve hvad der er vanskeligt at opleve i mange andre lande. Og Jugoslavien er trods alt et rejseland som det er muligt at komme rundt i. Bogen er specielt til-

egnet dampen, men giver også mange andre interessante ting om de jugoslaviske baner. Bogen findes også i en engelsksproget udgave.

Vitznau-Rige

164 sider, ill. Ca. kr. 70,00.
Orell Füssli Verlag, Zürich.

Vitznau-Rige var den første bjergbane, der blev konstrueret i Europa, og derfor er det en interessant historie at læse. Vi får her alle de vanskeligheder der dengang mødte disse moderne konstruktører, vanskeligheder som af den for første gang og i mange tilfælde for alle efterfølgere blev løst én gang for alle. Hvad med et sporskifte på en tandhjulsbane f.eks.? Bogen er rigt illustreret med gamle og nye fotos, og dertil en lang række skitser fra nutid og datid, som helt bringer historien op i højt niveau.

Railways of New Zealand

225 sider, ill. Ca. kr. 55,00.
David & Charles (Holdings) Ltd.,
South Devon House,
Newton Abbot, Devon.

New Zealand er et af de lande, hvis jernbaneforhold vi ved ret lidt om, og derfor må vi hilse en bog som denne velkommen. Den er et led i forlagets serie om jernbanehistorie fra hele verden, og er af samme høje standard som andre bind i serien, der tidligere er omtalt her i bladet. Der er flere former for jernbane på New Zealand, og fælles for dem er et ret højt udviklingsstade, omend driftforhold er noget anderledes, end vi kender dem i Europa. Men det gør jo ikke bogen til mindre spændende læsning. Skade kun at New Zealand ligge skal så langt herfra.

Railway History Map of Britain

John Bartholomew & Son Ltd.,
Duncan Street, Edinburgh EH9 1TA
Ca. kr. 8,00.

Historisk kort visende jernbanerne i England umiddelbart før deres nationalisering. Der er endvidere i kortets kant gengivelser af de private selskabers firmamærker.

Bis ans Ende der Welt

266 sider, ill. Ca. kr. 33,00.
Hoch-Verlag GmbH, Düsseldorf.

Før 1830, da Stephenson præsenterede et dueligt loko, var transport over land en højst tvivlsom sag, især når det drejede sig om gods i blót beskedne kvanta. Men med den kørende dampmaskine og da de fremragende skinner blev konstrueret, blev billedet pludselig et helt andet, og i løbet af ganske få år eksploderede landtransporter og den industrielle opblussen blev mulig. I denne bog gives et morsomt og retrospektivt billede af denne udvikling, og specielt får vi mange områder af land, som er knapt så kendte, belyst.

Chapelon

176 sider, ill. Ca. kr. 45,00.
Ian Allan Ltd., Terminal House,
Shepperton, Middx.

Chapelon – hvis De ikke skulle vide det – er et loko af meget høj klasse, der i mange år var med til at præge jernbaneliv og den udvikling, der fremgik i dampdrifter indtil nyere former viste sig mere effektive og – i de fleste tilfælde – mere økonomiske. Chapelon var fra barnsben dampentusiast, og det er i virkeligheden hans livsdrøm, der blev ført ud i virkeligheden i og med, at han skabte denne maskine og denne fabrik.

Famous Railway Photographers:

H. C. Casserley
96 sider, ill. Ca. kr. 35,00.
Davis & Charles (Holdings) Ltd.,
South Devon House,
Newton Abbot, Devon

Der er nogle, som specialiserer sig i at fotografere jernbaner, og så er det som regel lokos det drejer sig om. Det er det da også i dette tilfælde, omend jeg gerne havde set, han havde viet lidt mere tid til alle de mange andre spændende ting, der er med til at udgøre jernbanerne. Nå, nok om det. Han er virkelig en af de mange, der har været med til at forevige baner på en talende måde, billeder der fremover vil holde døde epoker levende netop som tingene skal huskes.

Jas.

BOR DE I ODENSE?

så aflæg TEKNISK BOGHANDEL et besøg. Vi har altid stort udvalg i hobbybøger om jernbaner, skibe, flyvemaskiner og biler. Desuden skaffer vi gerne udenlandske bøger – og da vi selv importerer, gør vi det hurtigt og billigt.

TEKNISK BOGHANDEL – Odense Teknikum
Niels Bohrs Allé 11 . 5000 Odense . Telefon (09) 11 75 49
Åbent daglig 9-16 – lørdag 9-12.30
Frierer som Teknikum

NYTÅRS-JOURNALEN

FOR ALLE MED IMMANENT DANNELSESIDEAL

*Hold fingrene fra gearstangen
den gi'r stress*

En Glistrupper i kælderen II

Obs. økonomisk demokrati

Fra vor sidste post

Herr redaktør! Der er virkelig mange, der har savnet finalen i piratudsendelsen fra Åbenrå – nemlig alle de knaldperler, som maskinen fattede ud i den tobaksblå kælderluft. – Hvis De vil have dem – så er der her:

Rebellen havde jo alvorligt fat i vor dødsdømte sygekasse, som han løbhudede desformedelst de politisk ladede kneb – eller rævestreger – der imidlertid fik vrangen vendt ud til en uforlignelig lignelse: – en demokratisk fastelavnsgænger. Dette fik en af officersaspiranterne, som han kaldte dem, til at erklære ham for groft off side – altså – til en side, men for imidlertid at blive på boldbanen, så kan halvlegen siges at ende 4-0 til fremskridtsparløren, der havde publikum med sig.

En anden aspirant var knotten over, at foreningsledelsen stadig blev påduttet en diktatorisk kurs – sådant var helt ude i skoven!

– Det hedder nu i dag: helt nede på Mallorca, hvor der for øvrigt sidder en lille hærske vakse pensionister og nyder et billigt glas med diverse fluidum. – Spørg ved lejlighed disse om, hvorledes deres førere – det var i trediverne – etablerede vort forsikringsmæssige Grossraum. Jeg har det meget enslydende fra forskellige, at metoderne var både lært og lånt af vor sydlige nabo – jo, der var også Münchenaftale og Tjeckoslovakien med i det spil.

Aspiranterne skiftedes til at søge ham afsporet. En af dem erklærede meget køligt, at han nu var drevet så langt bort fra dagsordenen, at han ikke kunne finde tilbage. Men han fik svar på tiltale: – Det er dig, der er desorienteret, for vi er jo lige inde i sagens rette centrum – det udemokratiske forborgne mummespil, hvilket affødte en iskold duplik: Du kan godt kravle ned på

jorden igen, for der er ikke noget at raffle om, idet hele sagen er afgjort, da forholdet bliver reguleret ved lov! – Færdig med dig!

Rebellen grinede højt – var der nogen, der lo, så var det i hvert fald ikke LO! – som for øvrigt skriver kladden til den slags love, og som nok skal vare sig for at få de to arbejdsmarkedets parter for meget i stue sammen. LO selv er aldeles ikke part, kun sagfører for den ene, og nok en dyr advokat – med den trækprocent A-pressen har på ham.

De tre aspiranter var nu bleven samvirkende og henstillede til mødet at fratale taleren ordet, da emnet nu var rent indenrigspolitisk. Men forsamlingen protesterede og taleren fortsatte med, at emnedrejningen skyldtes truslen om diktat fra lovgiverne og indendørs her knægtelse af det fri ord. Har I nu ikke set dem som de er! – De skulle bare have talt græsk, så havde der ikke hersket tvivl om diktaturets ideologiske afstamning.

Nå – men – sidder de to reelle arbejdsmarkedets parter først i stuen og hygger om hinanden – kigger sammen i familiealbummet, så opdager de alt for let, at de har mange fælles bekendte – ja, at de er beslægtede, endog brødre efter samme mor – produktionen. (Hvad vil du med det vrøvl?) – Spørg i Århus – hvor universitetet nu lugter meget indelukket af væggetøj og kakkerlakker efter at man har fyldt huset med det gamle sludrechatol til Karl Marx, hvis eneste overlevende Ma(r)xime gælder udbyttets fordeling. – Og så er det sket. Dvs. Demokratisk Økonomi – DØK.

Dispositionsretten over udbyttet tilfalder alene dem, der producerer, altså skal akademikerne holde deres (han sagde fnattede) fingre fra fadet, ellers kommer der ikke flere gysser deri. Jo, så er det sket. Der bliver dødsens stille på Frue Plads og inde i konsistorium, hvor man alt for længe ikke har lavet andet end ballade og ulykker og ikke produceret stort andet end akademike-

re, som ingen har brug for – og som meget desværre ikke kan eksporteres. – Min konklusion er nu, at der ikke bliver bukser ud af det skind – ingen diktatur i forholdene på vor arbejdsplads – (er du så mæt!).

Jeg har ærlig talt ikke været sulten, men er tørstig som selve Sahara! – Og så foreslog han, at de menige i forsamlingen konstituerede sig som det, fagbevægelsen kalder en kompetent forsamling, og ved håndsoprækning stemmer om, hvorvidt fællesgruppen nu skulle give en omgang øl eller to.

En skov af – jublende – oprakte hænder markerede en – næsten østeuropæisk – majoritet på 100% menige JA, mod tre – hovedrystende indtil bevidstløshed. Forslagsstilleren tog dette roligt, idet han for egen regning bestilte halvanden kasse socialbajere og tre guldøl – demokratisk leveret i kasserne og uafkapslede til fagmæssig konsumering direkte fra flasken – samt en kvitteret regning.

Han er ugift – hvilket hans utøjlede frimodighed direkte understreger – og har gode råd. Alligevel bad han sine gæster i så stort tal som pladsen ville tillade at attestere regningen med, at der havde foreligget en uafviselig demokratisk majoritet for udgiften. Dette skulle sendes til Incasso hos kredens kasserer, som dermed ville få sin parlamentariske indstilling sat på ildprøve. – Det blev et godt stævne, som endte sent, desformedelst det meget ølskum i de mange tilgroede ansigter var lidt længe om at fordunste.

Men – en profet er opstået blandt os hernede! – Tak for optagelsen og med venlig hilsen.

en deltager.

Ved nytårskuren

– Ih, mor, hvor var der mange flotte soldater!

– Hvor mange tror du?

– Ja, der var mindst tre-fire æsker fulde!

Lad ikke ølet stå og dovne

Ved universitetet er der ubegrænsede muligheder, hvorfor man vil begrænse umulighedernes tilgang!

Klasseforskel

– Sikke noget pjat, sagde Peter efter sin første skoledag. De kaldte det første klasse, og så var der kun træbænke!

– og så var der

malerityven, der var blevet billedhugger.

Struer

Søndergades BP service

ved mekaniker Erik Christensen
Søndergade 31-33 . Struer . Tlf. 85 14 60
Benzin - olie - vask - autoudstyr -
quick-service samt reparationer ud-
føres. Spec.: Hjulafbalancering og
autotest på moderne apparatur...

Tag brød med hjem til kaffen
fra...

LINDEROTHs BAGERI

Danmarksgade 13 . Struer . Tlf. 85 03 08
1. kl.s lækkert brød og kager
Spec.: Sukkerfri bagværk
NB. Nu også åbent søndag kl. 7-14

DÆK DEM IND HOS BÆK STRUER SLIDBANEFABRIK

ved Villy Bæk
Strandvejen 51 Struer . Tlf. 85 02 90
Slidbanedæk og nye dæk i alle stør.
Gratis montering og afbalancering

jobo
altid med bag billedet

Kirkegade 3 - Struer - Tlf. 85 19 09

Vinderup

Høj kvalitet til lav pris...

FYRINGSOLIE

Vinderup depot ved A. B. Knudsen
Telefon 44 00 10

- ikke blot olien,
men selve prisen luner...

Holstebro

Stedet for moderne hårpleje...

SALON IRENE

ved Lena Oehlenschläger
Viborgvej 13, Holstebro. Tlf. 42 23 42
1. kl.s individuel behandling udføres

Holstebro

L A D E N I HOLSTEBRO

(byens selskabslokale)
Større og mindre selskaber modtages
Velegnet til generalforsamlinger,
moder, udstillinger m.m.
Indhent tilbud
TELEFON 42 26 76
Lizzy Andersen

Viborg

Når det gælder moderne belysning
samt el-artikler, går vi til...

»EL-HJØRNET«

ved Finn Jørgensen
Dalbergsgade 4 . Viborg . Tlf. 62 14 60
Alt el-arbejde udføres.
Tilbud og overslag gives

VIBORG DÆK- OG STYRETØJSCENTER A/S

Bøssemagervej 9 - Viborg - Tlf. 627444
Dæk og styretøj samt bremser

Velkommen hos ....

TEXACO service

ved Albæk Flensborg
Århusvej - Viborg - Tlf. 62 52 57
Benzin - olie - vask - smøring
autoudstyr - quick service udføres

TV-reparationer udføres på stedet -
I tilfælde, hvor reparation på vort spe-
cialværksted er påkrævet, har vi låne-
apparater i vognen

TAPDRUP RADIO

ved Jørn Nielsen
Randersvej 20 - Tapdrup - Tlf. 62 61 03
Spec.: Radiotelefon-service
Vi kommer overalt

Viborg

NY TANDTEKNIK!

INGER GRØN NIELSEN

eksam. tandtekniker
Samsøvej 1 . Viborg . Tlf. 62 45 30
Konsultation kl. 9-17. Lørdag lukket

Ind til ...

ESSO BORGVOLD

ved Jens Erik Ager
Randersvej - Viborg - Tlf. 62 30 90
Benzin, olie, vask, smøring, autoudstyr
Autoreparationer udføres med faglig
garanti

Når det gælder RADIO - TV
BÅNDOPTAGERE - så gå til

**R A D I O -
S P E C I A
L I S T E N**

ved Leif Frydendahl
Ll. Sct. Hansgade 12 . Viborg
Telefon 62 04 06

Stort udvalg i de førende mærker ...
SALG - SERVICE - REPARATION

MIKKELGÅRDENS KOLONIAL

ved E. Arentoft
Sct. Jørgensvej 22, Viborg. Tlf. 62 24 25
1. kl.s kolonial, konserver, vine, spiri-
tuosa samt tobaksvarer
Prøv vor ekstrafine kaffe

Vi anbefaler den nye

FOD- og SKØNHEDSPLEJE

ved fru Faarvang Olsen
Ibsgade 51 - Viborg - Tlf. 62 01 25
Behandlinger udføres såvel på klinikken
som hjemme hos Dem

Vestervang

Det store udvalg i TRIKOTAGE
MANUFAKTUR samt BØRNETØJ - så
F. K. TEKSTIL
ved Rigmor Johansen
Rughavevej 2, Vestervang. Tlf. 62 50 19

Virklund

Vi kører til ...

VIRKLUND AUTOOPRETNING

ved Bo Kragh
Borghøjvej 2 . Virklund . Tlf. 33 64 12
1. kl.s autoopretning samt pladearbejde
udføres på samtlige vognmærker med
faglig garanti

Tag bilen med i toget

- og spar mindst 2 feriedage

Nye og bedre biltogsforbindelser mellem

- Hamburg/Altona og Avignon
- » Biasca/Tessin
  - » Chiasso
  - » Chur
  - » Innsbruck
  - » Karlsruhe
  - » Kempten/Allgäu
  - » Lindau
  - » Ljubljana
  - » Lörrach ved Basel
  - » Milano
  - » München
  - » Narbonne
  - » Rodolfzell/Bodensøen
  - » Verona
- Puttgården og Biasca/Tessin
- » Lörrach ved Basel
  - » München
  - » Narbonne
  - » Paris

- De sparer kræfter
- De sparer penge
- De sover, mens Deres bil kører
- De er uafhængig af vind og vejr
- De undgår den opslidende trafik på autobanerne

... og her er et særtilbud:

AUTO TRAUM-EXPRESS

Hamburg-Altona-München ell. omvendt 1 personbil uanset størrelse, inkl. 2 passagerer

Pris for enkeltrejse   Pris for tur/retur

1. kl.	2. kl.	1. kl.	2. kl.
284 DM	214 DM	478 DM	348 DM

(sove- ell. liggeplads er ikke inkl.)
For yderligere medrejsende betales alm. pris)

NYHED: INTERCITY-tog mellem 33 tyske byer.

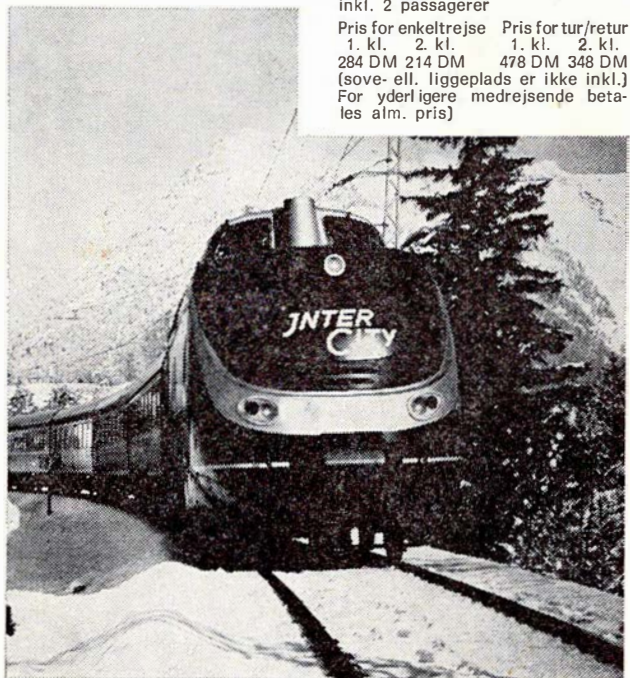
DEUTSCHE BUNDESBAHN's nye direkte INTERCITY-forbindelse mellem 33 tyske byer - afgang hveranden time op til 8 gange daglig. I 5 byer (Dortmund, Hannover, Köln, Mannheim og Würzburg) venter INTERCITY-forbindelses-toget på Dem, når De ankommer i Deres INTERCITY-tog.

GRATIS PLADSRESERVATION
1. KLASSE . KOMFORTABLE WAGGONER
SPISEVOGN . TELEFON . SEKRETARIAT

Nemt, bekvemt, luksuøst og hurtigt

Forretningsmandens og den individuelt rejsendes ideelle rejseform.

Alle oplysninger om billetpriser og køreplaner til disse tog kan De få i de autoriserede rejsebureauer og i automobilklubberne.
Vi ønsker Dem en god rejse!

DEUTSCHE BUNDESBAHN

GENERALVERTRETUNG FÜR DÄNEMARK UND NORWEGEN

V. Farimagsgade 1/472, 1606 København V

